

RAIVA AJA

(THE PIONEER)

Second Class postage paid at Fitchburg, MA

Torstaina, kesäkuun 25 p., 1987 Thurs., June 25, 1987

FINNISH AMERICAN WEEKLY

83 vuosikerta Vol. LXXXIII No. 25 45 cents

MAAILMAN ERI KULMILTA

IAEA aikoo erottaa E-Afrikan

WIEN - YK:n atomienegiajärjestö IAEA suunnittelee erottavansa Etelä-Afrikan järjestön toiminnasta. IAEA:n hallitus päätti äskettäin äänin 22-12 suosittaa erottamista järjestön yleiskokoukselle, joka päättää asiasta lopullisesti myöhemmin tänä vuonna.

Etelä-Afrikan erottamisen perusteena järjestö pitää sitä, että Etelä-Afrikka miehittää edelleen Namibiaa, joka on yksi maailman tärkeimmistä uraanin tuottajamaista. Namibian tuottamaa urania käytetään mm. länsimaiden ydinvoimaloissa.

Saharov vetosi Gorbatshoviin

Neuvostoliittolainen toisina-jattelijä Andrei Saharov on vedonnut puoluejohtaja Mihail Gorbatshoviin kaikkien Neuvostoliiton poliittisten vankien vapauttamiseksi.

Saharov totesi myös, että Neuvostoliiton tulisi vetää joukkonsa Afganistanista ja vetosi Yhdysvaltoihin ja Neuvostoliittoon strategisten ydinaseiden vähentämiseksi 50 prosentilla.

Ford vetäytyy Etelä-Afrikasta

Ford-autoyhtiö kaavaillee vetäytymistä Etelä-Afrikasta. Kymmenet amerikkalaiset yritykset ovat lopettaneet toimintansa Etelä-Afrikassa sen jälkeen kun maan mustien asuma-alueilla alkoi laaja levottomuuksien sarja 1984.

Ford omistaa Etelä-Afrikassa 42 prosenttia Samcor-autoyhtiöstä.

Thatcher muutti hallitusta mielikseen

Britannian pääministeri Margaret Thatcher muutti kabinetinsa koostumusta vaalivoiton jälkeen. Kuten odotettiin, muutamat Thatcherille epämieluisat ministerit saivat lähtä, kun taas mieluisampia ylennettiin.

Viime viikolla tehtyjen ja myöhemmin seuraavien muutosten tulos onkin, että Britannian hallitus tästäed heijastaa entistä enemmän rouva Thatcherin omaa poliittista olemusta.

Parkinson takaisin

Kolme vuotta sitten lemmenskandaalin vuoksi eronnut Cecil Parkinson kutsuttiin jälleen armoon eli kabinetin jäseneksi. Hänet nimitettiin voimatalousministeriksi.

Tähänastinen voimatalousministeri Peter Walker siirtyi Walesin asiain ministeriksi. Thatcher olisi tiettävästi mielellään päässyt Walkerista eroon, koska oli tunnettu ns. "nyyny" eli edustaa talouspoliittista pehmoilinjaa. Hän on kuitenkin liian vaikutusvaltainen ja sen vuoksi vaarallinen, jotta olisi voitu sysätä takapenkeille.

Sen sijaan pääministerin ei tarvinnut käsitellä alahuoneen johtajaa John Biffeniä yhtä helläkäsitsevästi. Biffen on kauan ollut liian suorapuheinen pääministerin makuun. Samantien muutamat muutkin ministerit saivat lähtä, koska he olivat osoittautuneet

Thatcherille vastenmieliseksi tai liian lepuksiksi.

Konservatiivipuolueen puheenjohtaja - eli käytännössä puolueorganisaation johtaja - Norman Tebbit säilyttää virkansa, mutta eroaa kabinetista voidakseen keskittyä puoluejohtajuuteen. Tebbit osoittautui vaalitaistelun aikana kiistanalaiseksi hahmoksi. Hänen välinsä Thatcherin kanssa ovat silloin tällöin olleet muutoinkin kireähköt.

"Starkin osuma vahinko"

WASHINGTON - Iranin ohjusisku amerikkalaiseen Stark-alukseen oli melko varmasti vahinko, mutta alus ei ollut Bagdadin julistamalla sotavyöhykkeellä, kuten Iran väitti, kongressin raportissa todettiin viime lauantaina.

Raportissa arvostellaan Irakin tapaa tulittaa tutkassa näkyviä kohteita ilman näköhavaintoa ja hätäradiaaajuuksien heikkoa seurantaa. Starkista lähetettiin näillä taajuuksilla varoituksia lentokoneeseen, joka tulitti alustaa.

Raportissa myös todetaan, että Starkin oli pitänyt varoittaa Irakin Mirage F-1 -konetta aikaisemmin ja että aluksen olisi pitänyt kääntyä niin, että aluksen kaikkia aseita olisi voitu käyttää tehokkaammin ohjuksen laukaisuhetkellä.

Tuskin muutosta Persianlahden politiikkaan

WASHINGTON - Edustajainhuoneen demokraattien johtohenkilöiden mukaan kongressi tuskin koettaa tehdä tyhjäksi presidentti Reaganin suunnitelman suojella Persianlahdella olevia kuvaillaisia öljyaluksia.

Kongressi järjestää asiaa koskevia kuulumisteluja ja väittelyjä, mutta edustajainhuoneen jäsenen Dante Fascellin (D-Fla.) mukaan nämä ovat vain muodollisuksia, eivätkä tee muutosta nykyiseen politiikkaan.

Fascellin mukaan kongressilla on useita vaihtoehtoja. Se voi

esimerkiksi vaatia lykkäystä, se voi koettaa supistaa määrärahoja tai esittää tyytymättömyyslauseita.

Edustajainhuoneen enemmistöjohtaja Tom Foley (D-Wash.) on samaa mieltä. Hänen mukaansa kongressi on lähes voimaton estämään Reaganin toimet suojella 11 kuvaillasta amerikkalaisella lipulla varustettu öljyalusta.

Edustajainhuoneen asepalvelujen komitean puheenjohtaja Les Aspin (D-Wis.) yhtyi lausuntoihin. Hänen mukaansa hallitus ryhtyi toimiin liian hitaasti.

Ankara talvi verotti maailman vehnäsatoa

YK:n maatalous- ja elintarvikkejärjestö FAO sanoi viime viikolla odottavansa maailman vehnäsadosta tavallista pienempää. Satotavoitteita ovat verottaneet erityisesti Neuvostoliiton ankarat sääolot.

FAOn ennusteen mukaan vehnäsato jää 517 miljoonaan tonniin odotetun 536 tonnin sijasta. Neuvostoliitto tuskin pääsee

satotavoitteeseensa harvinaisen kylmän talven aiheuttamien satovahinkojen ja kylvöiden viivästymisen takia, järjestö ilmoitti.

Yhdysvaltain ja Kanadan viljantuotanto jää niin ikään tavoitteistaan, koska tänä vuonna on otettu viljelykäyttöön edellisvuosia vähemmän peltopintaa. Sen sijaan Euroopan talousyhteisön ja Brasilian viljasadoista odotetaan ennätysellisiä.

Myös Pohjois-Afrikassa ja Aasiassa, Neuvostoliittoa ja Kiinaa lukuun ottamatta, viljasadot näyttävät tyydyttäviltä. Sen sijaan Etelä-Afrikka, Argentiina ja Australia jäävät tavoitteistaan.

Kaiken kaikkiaan viljantuotanto jäänee 1.82 miljardiin tonniin odotetun 1.86 miljardin tonnin sijasta, sanottiin FAOn selonteossa.

"Siepattuja amerikkalaisia siirretty Iraniin"

WASHINGTON - Beirutilainen viikkolehti Ash-Shiraa kertoi viime viikkoisessa numerossaan, että osa Libanonissa panttivangeiksi siepatuista yhdysvaltalaisista on siirretty Iraniin ja että heitä kuulustellaan "ankarasti".

Sama lehti paljasti Yhdysvaltain asekaupat Iranin kanssa.

Yhdysvallat varoitti samanaikaisesti Irania, että se on vas-

tuussa Libanonista Iraniin siirrettyjen panttivankien turvallisuudesta.

Ulkoministeriön tiedottaja Pete Martinez sanoi, ettei hän pysty vahvistamaan lehden tietoa, mutta "jos se olisi oikeassa, pitäisimme asiaa erittäin vakavana ja pitäisimme Iranin hallitusta vastuullisena kansalaistemme turvallisuudesta ja hyvinvoinnista".

Al-Ittibah -lehti kertoi brit-

tilähteitä lainaten, että anglikaanikirkon edustaja Terry White, joka on ollut kadoksissa Libanonissa tammikuusta lähtien, oli myös siirretty kahteen oteeseen Iraniin neuvottelemaan viranomaisien kanssa.

Välittäjänä toimineen Whiten katoamista ei ole pystytty selvittämään, sillä mikään ryhmitymä ei ole ilmoittanut Whiten sieppaajaksi.

USA ja Angola sopivat uusista neuvotteluista

WASHINGTON - Hallitus ilmoitti äskettäin, että se aloittaa Angolan kanssa uudet neuvottelut Namibian itsenäistämiseksi ja kuubalaisten joukkojen vetämisestä pois Angolasta.

Etelä-Afrikka on Yhdysvaltojen tukemana vaatinut, että 25,000 kuubalaissotilasta poistetaan Angolasta ennen kuin Etelä-Afrikka suostuu vetämään joukkonsa pois Namibiasta. Etelä-Afrikka miehittää naapuriaan

Namibian YK:n päätösten vastaisesti. Se myös väittää, että Namibian itsenäistymisen puolesta taisteleva sissijärjestö Swapo pitää tukikohtia Angolassa.

Yhdysvaltojen ja Angolan neuvottelut katkesivat viime vuonna, kun Yhdysvallat päätti lahjoittaa Angolan hallitusta vastaan taistelevalle Unita-järjestölle sotatarvikkeita 15 miljoonan dollarin edestä.

Reagan vakuutti syyttömyyttään

Presidentti Ronald Reagan vakuutti jälleen viime tiistaina, että hän ei sekaantunut salaiseen varojen kanavointiin Nicaraguan contrille.

Reagan sanoi, ettei ole olemassa todisteita, joiden perusteella hänet voitaisiin asettaa syytteeseen Iran-asekaupasta saatujen rahojen siirtämisestä contrille.

Tarjous uusille lukijoille!

Kolme kuukautta viidellä dollarilla!

Luettepa suomea tai englantia, Raivaaja pitää teidät ajan tasalla. Tilatkaa jo tänään!

Nimi _____

Osoite _____

HUOM! Tarjous koskee vain uusia tilaajia ja on voimassa syysk. 15, 1987. Tavalliset tilausmaksut ovat seuraavat: vuosi \$ 20.00, kuusi kuukautta \$ 13.00 ja kolme kuukautta \$ 9.00

Fred Astaire kuollut

LOS ANGELES, CA - Fred Astaire, joka lämmitti kaikkien romantikkojen sydämet tanssiesiintymisensä Ginger Rogersin kanssa siinterissään ja frakissaan, kuoli

keuhkokuumeeseen maanantaina. Hän oli 88-vuotias.

Astaire kuoli Century City sairaalassa vaimonsa Robynin käsivarsilla.

Fred Astaire syntyi Omaha, Nebraskassa Frederick Austerlitzina ja aloitti tanssimisensä jo pikkupoikana. New Yorkiin hän saapui äitinsä ja vanhemman siskonsa Adelen kanssa, ja pian sisarusket lähtivät kiertueelle vaudeville seurueen kanssa. Austerlitzistä oli tullut Astaire.

Vuonna 1917 he esiintyivät musikkaalissa nimeltä "Over the Top" ja seuraavat 15 vuotta he esiintyivät pääosissa sekä New Yorkissa että Lontoossa.

Adele Astairen jätettyä näyttämö 1931, Fred Astaire palasi teatterimaailmaan ennen kuin päätti kokeilla siipiään valkokaalilla.

Vuonna 1933 filmatussa "Flying Down to Rio" elokuvassa hänen partnerinsä oli Ginger Rogers. He esiintyivät yhdessä 10 muussa elokuvassa, ja ovat melko varmasti maailman tunnetuin tanssipari.

Astaire ja Rogers kiehtoivat suurten pulavuosien yleisöä ja Astairen suosio jatkui muidenkin partnerien kanssa, heidän joukossaan Cyd Charisse, Rita Hayworth, Judy Garland ja Audrey Hepburn.

Baletti koreografikko George Balanchine piti Astairea "maailman parhaana tanssijana" ja balettiantaja Mikhail Baryshnikov on ylistänyt hänen täydellisyyttään.

Astairella itsellään oli tapana vähätellä kykyjään.

"En olisi ikinä uskonut, että näin hassunnäköisestä miehestä voisi tulla filmitähti", hän oli sanonut. Huhujen mukaan eräs tunnettu elokuvastudiopomo lähetti Astairen lätkimään sanoin: "Ei osaa näytellä... ei osaa laulaa... kaljuuntumassa... osaa jonkin verran tanssia."

Astairen ensimmäinen vaimo kuoli 1954. Hänellä on kaksi lasta tästä avioliitosta. Astaire oli fyysisesti aktiivinen aivan viime vuosiin asti. Hän katkaisi käsi-vartensa 80-vuotiaana näyttäessään luistelulautataitojaan lastenlapsilleen.

Fred Astaire tyypillisessä tanssiasussaan.

This week in
THE FINNISH-AMERICAN
RAIVA AJA
page 3

Saima Park
75 years
1912 - 1987

Exchange Rate

1 Finnish mark=\$0.23 US
\$1 US=4.347 Finnish marks

as of June 24

Sisäisivuilla:

Saiman Puisto
75-vuotias
sivu 2

- Floridan kuulumisia sivu 11
- Fitchburg ja ympäristö sivu 12
- Suomesta ja suomalaisista sivu 13

RAIVAAJA

(THE PIONEER) - Established 1905

Published by RAIVAAJA PUBLISHING CO
Weekly on Thursday except when Holiday falls on
Thursday, then on Wednesday
147 Elm St., P.O. Box 600
Fitchburg, MA 01420
Phone (617) 313-3822
Second Class postage paid at Fitchburg, MA

Marita Cauthen
Editor

J. N. Ratilo
Manager

SUBSCRIPTION RATES (TILAUSHINNAT)

UNITED STATES

12 Mo.	\$20.00
6 Mo.	13.00
3 Mo.	9.00

OUTSIDE U.S.

12 Mo.	\$24.00
6 Mo.	17.00

Single copies 45c

Saiman Puisto - vaalimisen arvoinen

Tämän vuotiset Kesäjuhlat ovat myös saiman Puiston 75-vuotisjuhlat, sillä vuoden 1912 kesäkuussa Saimaseura osti 32 hektarin farmin fitchburgilaiselta E. Stemleriltä. Seuralla oli tuki rakennus kaupungin keskustassa, mutta jäsenet olivat haaveilleet omasta huvittelusta ja virkistyspaikasta luonnon läheisyydessä. Farmin sijainti oli mitä ihanteellisinta: kävelymatkan päässä keskikaupungilta, mutta samalla syrjässä melulta ja pölyltä.

Nyt, 75 vuotta myöhemmin, puisto on edelleen suomalaisten omistuksessa. Vanhan farmin lato on yhä pystyssä ja toimii ravintolana kesäkausiin. Uusi klubirakennus on ahkerassa käytössä. Se on kokouspaikka ja siellä vietetään hääjuhlia, syntymäpäiviä ja muita merkkipäiviä. Tanssejakin järjestetään lähes joka viikonloppu. Rakennusta vuokrataan myös paljolti ulkopuolisille. Muutama vuosi sitten rakennettiin ravintolan yhteyteen katollinen paviljonki, mikä toi kipeästi tarvittavaa lisätilaa suurempia tilaisuuksia varten.

Fitchburg on muuttunut melkoisesti vuodesta 1912. Sen aikainen siirtolaispolvi on ikääntynyt, monet ovat jo poistuneet joukostamme. Ensimmäisen polven lapsetkin ovat jo eläkeikäisiä. Uusia siirtolaisia tänne ei juuri tule, sillä tämän päivän siirtolaiset hakeutuvat enimmäkseen suurkaupunkeihin tai niiden lähiöihin.

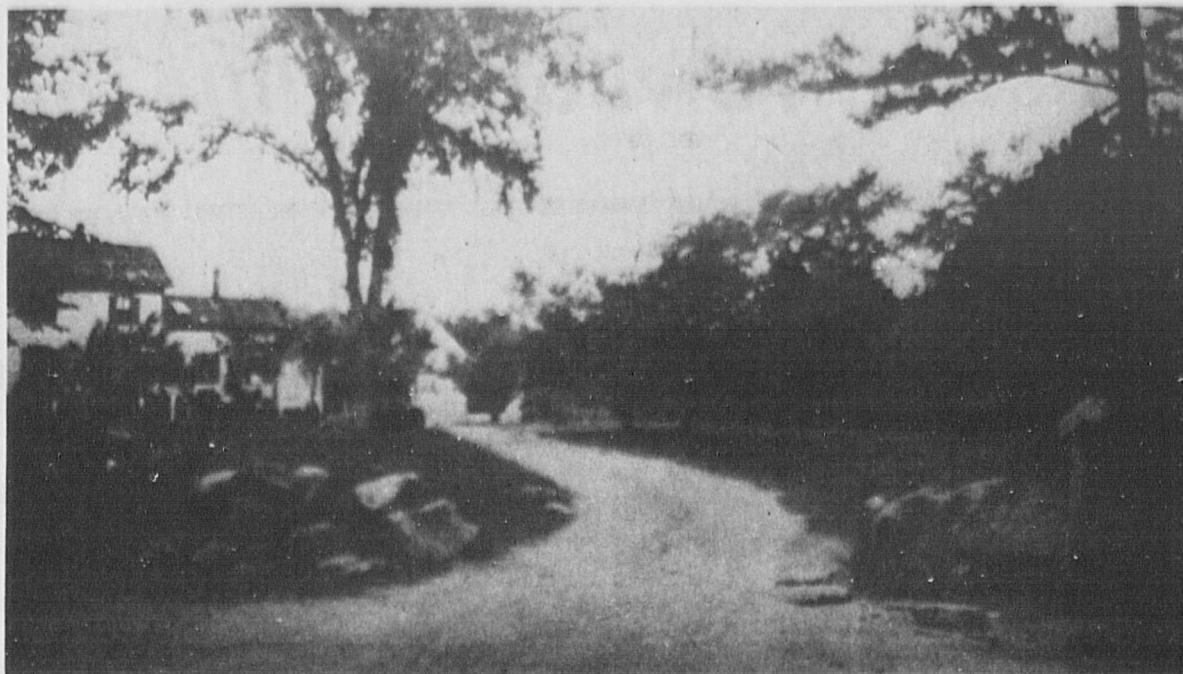
Fitchburgissa ja sen ympäristössä on edelleen monia suomalaisjärjestöjä, mutta useiden toiminta on hiljentynyt melkoisesti kolmen ja neljän vuosikymmenen takaisista kulta-ajoista. Monet ihmiset kuuluvat useampaan kuin yhteen järjestöön, ja toimihenkilötkin ovat usein samat järjestöissä kuin järjestöissä. Uusia jäseniä kyllä ilmaantuu, mutta useimmat he ovat ns. passiivisia jäseniä, eli maksavat jäsenmaksunsa ja saavat antaa rahallisen lahjoituksen silloin tällöin, mutteivät osallistu itse toimintaan tai järjestelyihin millään tavalla. Toimivat jäsenet ovat alkaneet ikääntyä. Alle 50-vuotiaat aktiivijäsenet voi laskea kahden käden sormilla, alle 40-vuotiaat yhden käden sormilla.

Viime vuosina on ryhdytty keskustelemaan tällaisien suomalaisten järjestöjen kohtalosta, niiden kuolemista ja katoamisesta. Monien mielestä täällä on aivan liian monia järjestöjä, mitkä kilpailevat sekä jäsenistä että pääomasta. On kysytty, miksei yhdistyisi yhdeksi suureksi järjestöksi, pyrkimykset ja päämäärät olisivat samat.

Tämä on keskustelun harkitsemisen arvoinen asia. Miten käy, ellei mukaan saada nuorempaa ikäpolvea? Kataako suomalaisuus kokonaan? Jääkö meiltä mitään näytettävää tuleville sukupolville? Eikö olisi mielekkäämpää toimia yhdessä yhteisen alian hyväksi sen sijaan, että kokisimme kuitumisen ja kuoleman yksi toisensa jälkeen?

On aika muodostaa tutkimus- ja suunnittelukomitea, minkä tehtävänä olisi miettiä, mitä voidaan säilyttää ja miten. Komitean jäsenet edustaisivat kaikkia alueen suomalaisten järjestöjä ja se kokoontuisi tasaisin väliajoin keskustellakseen kunkin järjestön vaatimuksista ja tarpeista. Saiman Puisto voisi toimia alueen suomalaiskeskuksena, sillä siellä on tilaa kaikille ja kaikkien mielipiteille. Hätähuusut saavat jäädä kotiin, sillä minkäänlaisiin toimiin ei ryhdyttäisi ilman tarkkaa ja yksityiskohtaista suunnittelua.

Totta, tämä vie aikaa ja rahaa, mutta suomalaisen kulttuurimme on säilyttämisen arvoinen asia. Jos käytämme järkeämme, takamme sen, että tulevienkin polvien amerikansuomalaiset voivat olla ylpeitä perinteestään.

Saiman Puiston sisäntuloväylä ennen 1920-lukua.

Kuva: Eino Parkerin kokoelmista

Saiman Puisto suomalaisille 1912

Tämän vuotisten Kesäjuhlien yhteydessä huomioidaan myös Saiman Puiston 75-vuotistaivalta.

Näin raportoitiin puiston alkaen Raivaajassa kesäkuun 19, 1912:

- Saimaseuran ja farmari E. Stemlerin välinen kauppasopimus päätettiin eilen illalla, joten Saimalla on nyt oma farmi, jossa se voi viettää kenttäjuhliaan. Ensimmäinen kenttäjuhla on jo ensi sunnuntaina. Silloin vihitään Saiman huvipuisto juhlaillaksi. Näin äkkiä ei tietysti voida saada sitä siihen kuntoon kuin se aiotaan rakentaa. Mutta kenttä kylä saadaan kuntoon ja myöskin ravintola. Sinne siis jokainen rientää ensi sunnuntaina. Paikka on luonnon ihana ja rauhallinen, sekä puhdas. Ei siellä pölyä tuiskuihin silmiin, eikä automobiilien tärykset korvia kuussa.

Kauppa on kiinnitetty ja käsittelemät maksettu, mutta sillä ei vielä ole asiasta selvitty ja sen varmasti jokainen Saiman jäsen käsittää. Viime sunnuntaina pantiin keräys alulle ja vaikka läsnä oli ainoastaan muutamia henkilöitä merkittävälle toistatua dollaria. Useita oli, jotka pistivät viisi dollaria, mutta vielä useampia tarvitaan ennen kuin \$2,500.00 on maksettu, joka on maan ja talon hinta. Tilitys julkaistaan tässä lehdessä sitä mukaa kuin nimillä listoilta karttuu, nyt siinä on ainoastaan pieni osa Saiman jäsenmäärästä ja niidenkin joukossa on sellaisia, jotka eivät ole Saiman jäseniä. Saima tarvitsee juoksevat tulot kaupungin talon ylläpitämiseksi, joten maatalorahasto on hankittava tarpeeksi lailla toiminnalla, ja helpoimman se on tehdä jos yleisöä käsittelee kuinka tärkeää se on että suomalaisilla on tässä kaupungissa oma juhlimis- ja urheilupaikka, jossa ne voivat rauhassa ja vapaasti huvitella milloin haluat.

Perheellisille, joilla ei ole varoja kauemmaksi matkustaa kesäviikkoon, tarjoaa Saiman farmi mainion virkistyspaikan puhtaassa luonnon helmassa. Sinne ra-

kennetaan erikoinen järvin, sillä maan läpi virtaa kirkas vesinen puro, joka ei ole koskaan kuiva. Metsää on paikalla tarpeeksi asti, joten auringon helteiltä säteiltä saa kyllä suojaa.

Seuraava Saiman Puistoa koskeva uutinen löytyi kesäk. 24, 1912 päivän numerosta:

- Saimaseuralle oli eilen ensimmäinen kenttäjuhla omalla maatilallaan Scott tien varrella. Ohjelmaa oli monipuolinen ja alotti sen Saiman soittokunta, soittamalla useita kappaleita. Puheita pitivät toverit Tossavainen, W. Boman ja F. J. Syrjä. Ihanneliiton lapset suorittivat myöskin useita ohjelmanumerointa.

Ilma oli mitä herttaisinta ja yleisö, jota oli paikalle kertynyt toista tuhatta henkilöä, näytti olevan erittäin tyytyväinen tähän uuteen juhlaan, joka tosin ei vielä ole täydellisessä kunnossa, mutta joka tulee ennen pitkää olemaan yksi parhaista huvittelupaikoista ja virkistyspaikoista jos yleisö edelleenkin antaa sille samanlaisen kannatuksen kuin eilen.

Saimaseuralle on vakava tar-

koitus saada tästä paikasta sellainen rauhallinen ja siisti juhlimispaikka, jossa yleisöllä on tilaisuus viettää niitä harvoja lomahetkiä, jotka he työstään saavat.

Se oli rohkea yritys, kun Saimaseura päätti ostaa tämän maan taloineen ja irtaimistoineen, mutta Saima on useasti ennenkin ryhtynyt rohkeisiin tekoihin ja on niistä aina kunnialla suoriutunut jäseniensä ja muun aikaansa avustavien yleisön suosiollisella avustuksella, joten nytkin luottaa siihen, että aineellinen kan-

natus ei tule puuttumaan kunhan yleisö tulee täysin käsittämään

kuinka tärkeä tällainen juhlimis-

paikka Fitchburgin työläisille on.

Useat ovatkin sen jo käsittäneet,

stii todistaa ne runsaamaiset

lahjoitukset, joita ovat tehneet

Saiman jäsenet sekä vieläpä sel-

laisetkin, jotka eivät ole Saiman

jäseniä. Useat viimeksi maini-

tuista ovat lahjoittaneet \$1.00 -

\$5.00 suuruisia summia.

Tässä luettelaa niiden hen-

kilöiden nimet, jotka tähän mennessä ovat lahjoituksen tehneet. Keräystä jatketaan edelleen ja pyydetään niiden, jotka eivät vielä ole nimeään listalle merkinneet, tekemään sen ensi perjantai-iltana Saiman talolla johtokunnan kokouksessa. Samalla kertaan kootaan myös varoja, joten jokainen, joka lupautuu jonkun summan lahjoittamaan, voi sen tehdä samalla kertaa. Jokaisen lahjoittajan nimi ja summa tullaan julkaisemaan; tarkastakaa siis luetteloa ja jos siinä huomaatte virheen, niin ilmoittakaa siitä Saiman johtokunnalle.

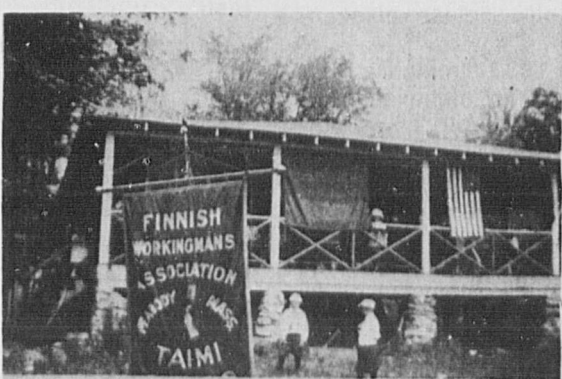
K.E. Savolainen \$5.00; J.H. Karvonen \$5.00; K. Leino \$5.00; O. Saari \$5.00; M. Rantanen \$1.25; F. Niinivaara \$2.50; F. Relander \$5.00; S. Salminen \$5.00; S. Jokela \$2.50; Ida Ojala \$5.00; Richard Kautto \$5.00; V. Salmi \$5.00; H. Kautto \$5.00; H. Leinonen \$2.00; E. Betrell \$2.00; J. Rajala \$5.00; A. Lamminen \$2.00; J. Turunen \$3.00; Oskari Pärkö \$5.00; A. Huoppi \$2.50; E. Vuori \$2.00; V. Nurminen \$5.00; A. Huoppi \$5.00; J. Nikula \$5.00; M. Rinne \$5.00; D. Heikkilä \$5.00; A. Tuulos \$5.00; W. Boman \$5.00; Aino Tikka \$5.00; A. Lehtonen \$5.00; H. Puolakka \$5.00; E. Pehu \$5.00; J. Suominen \$5.00; Wm. Vinturi \$5.00; K. Pajala \$5.00; T. Kananen \$5.00; T. Keskinen \$5.00; Anna Snellman \$5.00; J. Rissanen \$2.00; Wm. Virkkala \$2.00; T. Kautto \$2.00; K. Niemi \$1.00; A. Karvonen \$1.00; Jaakko Mäki \$1.00; P.V. Lahti \$1.00; E. Junkala \$2.00.

Joka maanantain lehdessä on tilitys. Onko teidän nimenne jo ensi maanantain lehdessä?

Saman vuoden heinäkuun 2:n päivän Raivaajassa kerrottiin kaupakirjojen vahvistuksesta:

- Saiman farmin kaupakirjat vahvistettiin eilen lopullisesti, joten Saimaseura on nyt farmin omistaja. Entiselle isännälle annettiin aika pinkka rahojia ja vielä lisää annetaan, kunhan tulee seuraava maksuaika. Nyt on jäsenen pidettävä huoli siitä, ettei tästä farmista tule harmi. Sitä ei siitä koskaan tule, jos vain jokainen käsittää velvollisuutensa ja uhraa jonkun verran aineellisia varoja, sekä tekee hiukan työtä kentän ja järven laittamiseksi sellaiseen kuntoon, että siitä ennen pitkää tulee sellainen huvittelupaikka jonkalaista ei toista ole Fitchburgin ympäristöllä.

Lukijoittemme joukossa saatavaa hyvinkin olla joitain henkilöitä, jotka osallistuivat Saiman Puiston vihkimistilaisuuteen. Mikäli olette yksi heistä tai satutte tuntemaan jonkun, joka asui Fitchburgissa noihin aikoihin, ilmoittakaa paikan meille. Olisi mukava keskustella paikalla olleiden kanssa.

Saiman Puiston ensimmäinen paviljonki. Se luistui vuoden 1920 vaiheilla raskaiten lumikinosten päin.

Kuva: Raatikaiset

Nimipäivät

Heinäkuun 3 p. Arvo
Heinäkuun 4 p. Ulla, Ulpu
Heinäkuun 5 p. Unto, Untamo
Heinäkuun 6 p. Esa, Esaasi
Heinäkuun 7 p. Klaus, Launo
Heinäkuun 8 p. Turo
Heinäkuun 9 p. Iita

Geenit kertovat kehitysbiologialle

Joukko Euroopan johtavia kehitysbioologeja on kerääntynyt tällä viikolla Helsingin yliopistoon pohtimaan alan viimeisiä tutkimustuloksia geenien ja koeputkideletoimintaan. Vastaava kongressi pidettiin Suomessa yli kaksikymmentä vuotta sitten. Ulkomaiset vierat kiitellävät kuitenkin Suomen omaa tutkimusta erittäin nykyaikaiseksi.

Tohtori John B. Gurdon Cambridgestä on tehnyt geenikokeita kehittyvillä alkioilla. Eliöiden

kehitystä säätelevät geenit. Aikuisia soluja on tutkittu soluvaihtojen avulla, mutta niiden molekyylitausta tunnetaan vielä varsin huonosti.

- Se, mikä laukaisee eliöiden geenitoiminnan alkamisen varhaiskehityksen aikana, on tutkijoille vielä hämärää. Tiedetään, että kaksi solua pystyy "keskustelemaan" keskenään. Kertoessaan toiminta-aikeistaan solu saattaa samalla määrätä myös toisen solun toimintaa, Gurdon

kertoo.

- Juuri sikiövaiheen geenitoimintaa tutkittu päästään puolestaan näihin ydinkysymyksiin. Ihmisen soluthan eivät kaikki ole samanlaisia, vaan pitkälle erikoistuneita. Ihmisellä on myös lukuisia erilaisia solutyyppäjä. Geenitoiminnan käynnistymisen vieläpä tiettyä järjestystä vaatii vielä paljon tutkimusta, Gurdon ennako.

Tohtori Erkki Ruoslahti La Jollasta, Kaliforniasta kertoo

solututkimuksen tuoneen uusia mahdollisuuksia syövän leviämisen estämiseksi. Solujen pinnalla on tunnistusmolekyylejä, joiden avulla ne tunnistavat toisensa. Myös joillakin solujen väliaineissa olevilla molekyyleillä on oma tunnistusmekanisminsa. Näiden molekyylin rakenne on yksinkertainen ja niitä pystytään myös valmistamaan laboratorioolosuhteissa.

- Terveet solut tietävät paikkansa elimistössä. Syöpäsolut taas kulkevat eri elimiin ja näin syntyy etäpesäkkeitä. Tämä johtuu siitä, ettei syöpäsoluilla ole tätä tunnistusmekanismia. Jos saadaan selville, miten syöpäsolut pääsevät irti nor-

maaleista tunnistusmekanismista, voidaan samalla kenties eliminoita niiden kyky mennä vieraan kudoksen läpi. Itse tautiahan tämä ei parantaisi, mutta estäisi ainakin etäpesäkkeiden syntymisen, Ruoslahti korostaa.

Helsinkiin saapui myös kuuluisa interferonitutkija tohtori Charles Weissmann Zurichista. Interferonistihan povattiin muutama vuosi sitten ratkaisua syövän nujertamiseksi. Weissmann joutuu kuitenkin valitellen toteamaan, että interferonista on apua vain joidenkin syöpälääketyksien hoidossa kuten esimerkiksi harvinaisen karvasoluleukemian.

Lahjoituksia Raivaajalle

TUKEMISRAHASTO 1987: Yhteensä: \$5,742,00

Muistaen

Isäni:

Antti Heikki Björn

kuoli tammikuun 1927 Warren, Ohio

Äitini:

Josephine Hannu Björn Enroth

kuoli kesäkuun 1968 Waverly, New York

Poikani:

Anton Björn Falkenberg

kuoli maaliskuun 1977 Elkton, Md.

Aviopuoliso:

Henry Brander

kuoli syyskuun 1976 Bruce Mines, Ontario, Canada

Tuuli se kulkee

ja lentää lehti

Onnellinen hän kun lepoon ehti

Vieläkin on suuri ikävyys,

Tyynne Björn Falkenberg Brander

Bruce Mines, Ontario

Canada

\$500.00

Äitinsä **Effie Tuckerin** muistolle

Anne-Marie Tucker, Manchester, NH \$25.00

Reino Hildenin muistolle

Liisa ja C. W. Talix, Hancock, NH \$10.00

Hilda, Oscar ja Sulo Winterin muistolle

Kerttu ja William \$25.00

Miehensä **Fred Lindin** muistolle

Aina Lind, Chester, VT \$10.00

Vuoden 1987 Avustuskampanja

Ina Berringer, Longmeadow, MA \$ 5.00

Aino K. Siponmaa, Fitchburg, MA \$ 10.00

Aina Leppänen, Monongahela, PA \$ 5.00

Josephine ja Reino Stenback, Dayville, CT \$ 10.00

Arthur E. Peltosalo, Gibson Island, MD \$ 100.00

Kiitos lahjoittajille!

Lukijoitten lausahduksia:

Lähetäessään lahjoituksiaan Raivaajalle monet lukijat muistavat toimitusta myös pikkukirjeillä ja mietteillä. Koetamme julkaista niitä mahdollisuuksiemme mukaan. Tässä postin satoa:

Olen lukenut Raivaajaa pienestä saakka ja tilannut yli 60 vuotta. Suomen kielellä oli meidän kotikieli - opimme englannin koulussa. Olen vieläkin kaksikielinen, ja minulta kysytään, kummalla kielellä ajattelen ja vastaus on: millä kielellä on kysymys?

Vanhempani (Juvasta) tulivat Suomesta Worcester, Mass.:aan siinä 1900-luvun alussa ja siellähän, nim. Wustassa, olen syntynyt.

Siis, vanha mummo olen ja Raivaaja saa tulla yhä edelleen.

Monin terveisin,
Tyne F. Brander
Bruce Mines, Ontario
Canada

Kuolleita

Effie K. Tucker

ja muistotilaisuus Merrimackissa.

MILFORD, NH - Effie (Karnis) Tucker, 74, 18 Crosby St., kuoli kesäk. 1, 1987. Hän oli syntynyt Fort Bragg, CA:ssa, mutta tuli Milfordiin pikkuikäisenä.

Hänen vanhempansa olivat Erkki ja Senja (Salo) Karnis. Mieheensä Joseph kuoli 1980.

Monia vuosia hän osallistui erittäin aktiivisesti Granite Grange -järjestön toimintaan Milfordissa sekä 4-H klubin työhön. Hän valmisti myös nukkeja ja oli jäsenenä Puritan-Charity Chapter Order of the Eastern Star -järjestössä.

Kaipaamaan jäi poika Erick Tucker, Carson, Ca; kolme tytärtä, Anne-Marie Tucker, Manchester, NH, Laila Todd, Merrimack, NH, ja Elizabeth Paige, Fairfield, CT; 7 lastenlasta, 2 lastenlasten lasta; veli Theodore Karnis, Peterborough, NH; veljen lapset ja serku Milfordissa.

Hautajaiset olivat Milfordissa

Dorothy M. Kangas

HUBBARDSTON, MA - Dorothy M. (Ronnholm) Kangas, 65, 64 Pitcherville Road, kuoli kesäk. 21, 1987 Henry Heywood Memorial sairaalassa Gardnerissa. Hän oli syntynyt Gardnerissa J. Albert ja Mary (Johnson) Ronnholmin tyttärenä ja asui täällä suurimman osan elämästään. Vainaja työskenteli kokkina Henry Heywood sairaalassa.

Kaipaamaan jäi aviomies Woldemar E. Kangas; kolme poikaa, Gary Kangas, Hubbardston, Larry Kangas, Seattle, Wash. ja George Kangas, Phoenix, Ariz.; kaksi tytärtä, Esther Gonzales, Worcester ja Nancy Kangas, Hubbardston; yhdeksän lastenlasta ja neljä lastenlasten lasta.

Hautautustoimisto Smith, 69 Vernon St., Gardner, huolehti yksityishautauksesta.

Tervetuloa Kesäjuhlille!

Saiman Puiston 75-vuotisjuhla on merkkitapaus erityisesti Fitchburgin alueen amerikansuomalaisille, mutta samalla sillä on yleistä arvoa amerikansuomalaisten kulttuuripyrin-
töjen sarjassa sekä osoituksena amerikansuomalaisten tar-
mokkuudesta. Saiman Puisto on vuosien varrella täyttänyt
tärkeän tehtävän virkistys- ja kokoontumispaikkana, minkä
vuoksi merkkipäivää on syytä juhlia.

Esitän 75-vuotispäivän johdosta parhaat tervehdykseni Sai-
man Puiston ystäville.

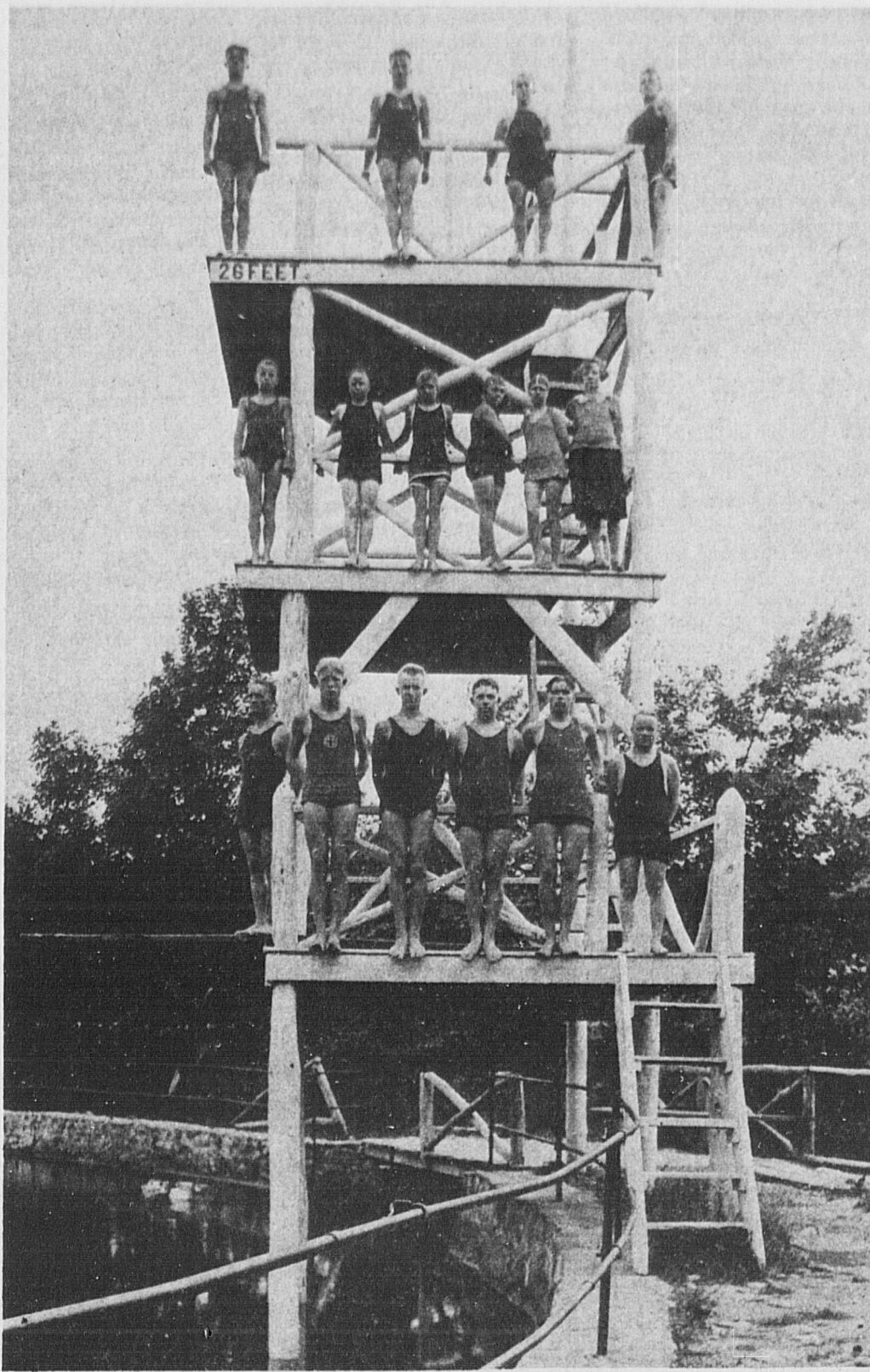
Paavo Rantanen
Suomen Suurlähettiläs Yhdysvalloissa

Pääkonsuli Antti Lassilan tervehdys

Suomen New Yorkin pääkonsulinviraston sekä omasta
puolestani haluan toivottaa Saiman Puiston Kesäjuhlien
osanottajille ja järjestäjille aurinkoista säätä ja raikasta
suvitunnelmaa. Saiman Puiston 75-vuotisjuhlien merkeissä
järjestettävät perinteikkäät juhlat ovat taas kerran osoitus
siitä elinvoimaisesta kulttuuritaustan vaalimisesta, joka on
ominaista amerikansuomalaisille. Olen iloinen siitä, että
haluatte ylläpitää vanhaa kotimaata ja ylläpitää omaa
kansallista identiteettiänne tässä monikansallisessa, suu-
ressa maassa. Suomalaisuuden pysyminen Fitchburgin
seudulla niin voimakkaana on antanut Uuden Englannin
maileille kauniin sinivalkean värityksen, jonka säilymistä
vaalitaan aina suomalaisten kokoontuessa muistamaan
yhteistä taustansa.

Hauskaa 75-vuotispäivää

Edwin E. Kaarela

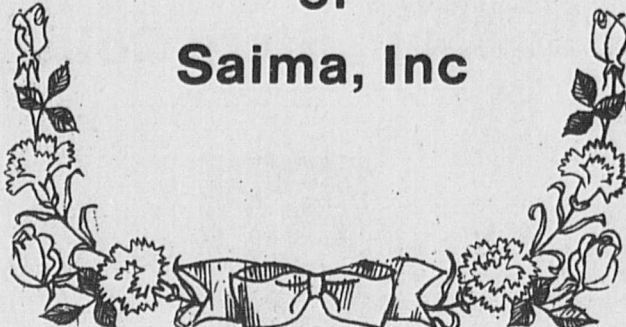

Näin komea oli Saiman Puiston kolmikerroksinen hyppyteline, mikä oli uimarien
ahkerassa käytössä. Hyppyteline on kadonnut, eikä uimalampeakaan ole käytetty
vuosiin.

Ylläoleva valokuva koristaa erään paikallisen urakoitsijan toimiston seinää.

Kesäjuhlatervehdys!

**Finnish American Club
of
Saima, Inc**

Fitchburg, Mass.

Toivotamme hyvää säätä ja juhlien onnistumista

Saiman Puiston juhliessa

75-vuotispäiväänsä

heinäkuun 3., 4. ja 5. p:nä

Henry J. LeBlanc Insurance Agency

Complete Insurance Service

376 Summer St.
Fitchburg, MA 01420
343-4853 343-8902
Eino E. Niinimäki

71 Main St.
Westminster, MA 01473
874-5323
Glenn E. Niinimäki
Kevin D. Nivala

Kaikenlaisia vakuutuksia

Persoonavakuutuksia, niihin
sisältyen henkivakuutus
sairaala-, tapaturma- ja
matkavakuutuksia

Suomea puhuvia virkailijoita:

Eino Niinimäki
Glenn Niinimäki

Mikä onkaan mukavampaa kuin toimittaa
asiansa selvällä suomenkielellä. Yllämainitut
virkailijat ovat ystävällisiä ja iloisia, joten
heidän kanssaan tulee hyvin toimeen.

Kaikenlaisia liikevakuutuksia

Tähän kuuluen Workmen's Compensation
farmi-, koti- sekä kaikenlaisia palo-
ja edesvastuuvakuutuksia

Kesäjuhlien ohjelmaa

Amerikansuomalaisten naisten elämää diakuvin

Amerikansuomalaisten naisten historiaa kuvaava äänitetty diakuvasitys kuuluu tämän vuotisten Kesäjuhlien ohjelmistoon. Sen tuottaja on Suomi Collegessa (Hancock, Michigan) sijaitseva Finnish-American Historical Archives. Esitysaika on sunnuntaina, heinäk. 5. p:nä klo 10:30 aamulla.

Dokumentti kuvaa amerikansuomalaisten naisten historiaa valokuvin. Sen pyrkimyksenä on osoittaa naisten merkitys suomalaisessa yhteisössä. Kuvat vaihtelevat teemoiltaan: Suomi kotimaana, toivo paremmasta elämästä Amerikasta, avioliitto ja koti, "naisten työt", koulutus, järjestöelämä, naisten oikeudet ja tunnetut naishahmot (Maggie Walz ja Minnie Perttula-Mäki).

Tässä 26-minuuttisessa esityksessä käytetyt valokuvat ovat tyypillisiä esimerkkejä amerikansuomalaisten valokuva-albumien sisällöistä. Äitien, tädien, mummujen ja siskojen kuvat ovat varmasti monille tuttuja.

Dokumentin pyrkimyksenä on saada katsojat miettimään, millaista oli olla naispuolinen siirtolainen Suomesta, mikä oli nai-

sen asema amerikansuomalaisessa kulttuurissa ja mikä oli hänen maailmankatsomuksena jne.

Esityksen pyrkimyksenä on kannustaa myös alkuperäismateriaalin (elämäkertojen, käsikirjoitusten, valokuvien, päiväkirjojen ja suullisten historioiden) tallettamiseen.

Pääkonsuli Antti Lassila Kesäjuhlille

Suomen pääkonsuli Antti Lassila ja hänen vaimonsa Sirkka Lassila New Yorkista saapuvat Kesäjuhlille sunnuntaina. Konsuli Lassila esittää tervehdyksensä juhlayleisölle iltapäivän kulttuuriohjelman välityksellä.

Tämä on samalla konsuli Lassilan ensimmäinen vierailu- ja tutustumismatka takäläiseen suomalaisyhteisöön.

Lupaava ohjelma

Kello 2 sunnuntai-iltapäivällä alkava ohjelmallisuus alkaa ja

päättyy kanteleryhmä Kreettosen soiton merkeissä. Musiikki-ohjelmaa esittää myös Roy Helanderin kokoama kvartetti.

Kunniakonsuli Edwin E. Kaarelan, konsuli Lassilan ja juhlapuhuja Kalervo Siikalan lisäksi saadaan kuulla Saiman Puiston historiaa Mirian Lehdon kertoma.

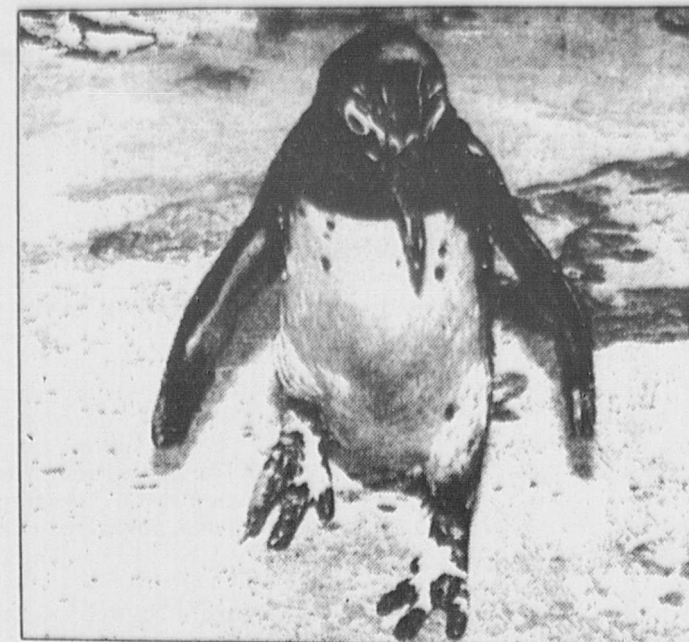
Juontaja toimii Raivaajan toimittaja Marita Cauthen.

Ohjelman loputtua arvotaan myös Raivaajan hyväksi pidettyjen arpajaisien palkinnot, joiden päävoittona on kahden hengen Suomi-matka Finnairin sinivalloilla siivillä.

Sunnuntaiaamu on omistettu urheilukilpailuille ja diakuvasitykselle. Edesmenneen fitchburgilaisen valokuvaajan Bergrothin elokuvia näytetään klo 12:30 iltapäivällä.

Saksalainen soittokeuhko puolestaan viihdyttää juhluvieraita klo 11:30 - 1:30 välisenä aikana, tarjoten siten mukaava ruokamusiikkia kanapäivällistä nauttimille.

Kannattaa tulla mukaani!

Kalastajat löysivät tämän arktisen vesien asujan, pingviinin, Santa Teresitan rannalta Teneriffalla. Aurinkomatkailu on ilmeisesti leviämässä trakkipiireissä.

Parhainta menestystä

Saiman Puistolle

toivottaa

UCF...The Farmers' Co-op

Visit Your UCF Farm & Garden Center at:

78 River St.
Fitchburg, MA 01420
617-343-4892

1155 Stafford St.
Rochdale, MA 01542
617-753-7587

Rte. 119
Littleton, MA 01460
617-486-3573

73 Commerce Ave.
Danielson, CT 06239
203-774-9684

Tervehdys juhluvieraille!

Veikko Lampila

Pistäytykää

Kulta- ja Kellosepänliikkeessämme

Myyimme Suomalaisia Koruja

635 Main Street Fitchburg, Mass.
Tel. 343-3202

Onnea ja menestystä

75-vuotiaalle

Saiman Puistolle!

The Finnish Cultural Center
of
Fitchburg State College

P.O. Box 455
Fitchburg, Mass.

Kesä on kesälomien ja kesäjuhlien aikaa

HANSLIN TRAVEL SERVICE, INC.

Aiotko matkustaa? Tule puhuttelevaan asiantuntijoihimme. Meidän kauttamme voit tehdä lento- ja hotellivaraukset, järjestää auton vuokrauksen ja saada monipuolisia tietoja matkaa koskevista asioista. On huoletonta matkustaa kun

tietää, että kaikki matkaa koskevat järjestelyt on hoidettu hyvin ja asiantuntemuksella. Käänny puoleemme kaikissa matkaa koskevista asioissa.

701 Main Street, Fitchburg, Mass.

Puhelin 343-7453

Marilyn Brodeur, liikkeenhoitaja

Pat Thomas

Shirley Wheaton

Eino Niinimäki, presidentti

Suomen uutisia

Punainen Risti aidsin torjuntaan

Suomen Punainen Risti on päättänyt yhdessä pohjoismaisten Punaisen Ristin kanssa lähteä aidsin vastaiseen taisteluun Afrikassa ja Keski-Amerikassa. Tarkoitusta varten on perustettu yhteinen työryhmä. Tämän vuoden aikana SPR käyttää hankkeeseen 700,000 markkaa.

Pohjoismaiden Punaiset Ristit tukevat Afrikassa ja Keski-Amerikassa tiedotusta aidsin vaaroista. Lisäksi ne pyrkivät parantamaan aids-testausta veripalvelujen kehitysyhteistyöohjelmissa ja kouluttavat henkilökuntaa.

Etiopiassa verinäytteiden testaaminen on jo käynnistetty. Kaiken maassa luovutetun veren tutkimiseen päästään ensi syksyn aikana. Myös Somaliassa testit aloitettiin viime huhtikuussa.

Keski-Amerikassa aids-testit on aloitettu Costa Ricassa. El Salvadorissa, Hondurasissa ja Nicaraguassa testit käynnistytään kesän aikana.

Neste laajentaa porauksiaan Yhdysvalloissa

Länsi-Tekساسissa ja Uudessa Meksikossa 12 kuukaudessa kaikkiaan 14 reikää.

Yhdysvaltain ja Kanadan lisäksi Nesteen keskeisimmät etsintäalueet ovat Pohjanmerellä ja Lähi-idässä.

Suurimmat löydöt ovat odotettavissa merikohteista, kun taas esimerkiksi Teksas on koluttu miltei loppuun. Öljyn alhainen markkinahinta on toisaalta laskenut meriporausten kannattavuutta.

Neste on aloittamassa öljynporauksia Yhdysvalloissa uuden kumppanin kanssa. Neste ja Union Texas Petroleum puoleksi omistama öljynetsintäyhtiö laajentaa suomalaisten Pohjois-Amerikassa vuonna 1981 aloittamia hankkeita. Myös yhteistyö australialaisen öljy-yhtiön kanssa jatkuu Yhdysvalloissa.

Neste ja Union Texas poraavat Pohjois-Dakotassa ja Montanas-
sa.

Paperi menee kaupaksi

Suomalainen sanoma- ja aikakauslehtipaperi menee ennakkoitua paremmin kaupaksi maailmalla. Kauppa on käynyt jopa niin hyvin, että tehtailta on ollut tuotantovaikeuksia.

Sanomalehtipaperin kulutuksen piti ennusteiden mukaan kasvaa kaksi prosenttia, mutta kulutus onkin kasvanut neljä prosenttia.

Kevyen päälystetyn painopaperin kulutuksen piti kasvaa viisi prosenttia, mutta kulutus kasvoikin 17 prosenttia.

1,700 odottaa ohitusleikkausta

Suomessa on tällä hetkellä 1,700 henkilöä, jotka odottavat sepelvaltimoiden odotusleikkausta. Jonotusaika saattaa olla jopa kolme vuotta, kuten Kuopion yliopistollisessa sairaalassa. Suomen tavoite on tehdä 2,400 ohitusleikkausta vuodessa, mutta viime vuonna tehtiin vain 966 leikkausta.

Lättäjalkakoe alokkaille

Hyrylänmatorjuntapatterissa on alettu tehdä alokkaille lätäjalkakokeita, jotta vammoja voitaisiin jo etukäteen ehkäistä.

Kokeilla säästetään varusmiehiä marssimurtumilta ja samalla valtio säästyy turhalta rahanmenolta.

Muutenkin Hyrylän alokkaat ovat poikkeuksellisesti asemassa, sillä heidän hampaisiinsa kiinnitetään erityistä huomiota.

Kahden ensimmäisen viikon ajan alokkaat käyttävät lisäksi vain verryttelypukua, jolloin liikunnan ansiosta kuntopohjaa saadaan kohennetuksi.

Nesteelle miljarditehdas Belgiaan

Neste Oy aikoo yhdessä belgialaisen Petrofina-yhtiön kanssa rakentaa Belgiaan miljardin maksavan kemianyrityksen. Uusi yritys tuottaa muovien raaka-ai-

Sahtia Lammilla

Ensimmäistä kertaa on sahtia tarjottu julkisesti, Lammilla peltamarkkinat oli Alkon myöntämän luvan turvin järjestänyt sahtimyyntiä.

Sahti oli vahvuudeltaan 5-10 tilavuusprosenttia ja se hin-

noitettiin oluen luokkaan. Sahti tuntuikin maistuvan markkinaviereille hyvin.

Sahtia voidaan tällä hetkellä myydä ainoastaan Lammilla ja Joutsassa.

Toivomme hyvää säätä ja menestystä

Kesäjuhlille ja

ja parhainta onnea

75-vuotiaalle

Saiman Puistolle

 Talk to a decision maker.
Safety Fund Bank
First Safety Fund National Bank

Worcester 791-6271 Fitchburg 343-6406 Gardner 632-1150 Leominster 537-6426
Member FDIC

Safety Fund Means Business

First Service Bankin onnittelut 75-vuotiaalle Saiman Puistolle!

First Service Bank
15 Monument Square/Leominster, Ma. 01453
Member FDIC • 534-4943 or 342-8741

ATHOL
• 378 Main Street
FITCHBURG
• 288 Main Street
• 160 Pearl Street (FSC)
• Boulder Drive
Convenience Center
LANCASTER
• 131 Main Street
LEOMINSTER
• 15 Monument Square
• Seartown
LUNENBURG
• 21 Main Street
PEPPERELL
• 80 Main Street
STERLING
• 37 Main Street
TOWNSEND
• 222 Main Street
WILLIAMSTOWN
• 455 Main Street
• 57 Spring Street

 24-HOUR TELLER

ONNEA

75-VUOTIAALLE SAIMA-PARKILLE

Suomi-Seura r.y. onnittelee sydämellisesti Saima-parkia merkkipäivän johdosta sekä kiittää tärkeästä ja menestyksellisestä työstä amerikkalaisen suomalaisten harrastustoiminnan hyväksi.

TERVE SIELU TERVEESSÄ RUUMIISSA!

Pertti Pesonen
Puheenjohtaja

Tauri Aaltio
Toiminnanjohtaja

Suomi-Seura r.y.
Mariankatu 8
Helsinki

Congratulations!

SAIMA PARK

75 years

1912 ● 1987

Eastwood Club

389 Townsend St.
Fitchburg, Mass.

Urheilua

Jukolan viesti

Neljän vuoden tauon jälkeen voitti suomalainen miesjoukkue Jukolan viestin, joka tänä vuonna suunnitettiin Hollolassa. Voiton vei lohjalainen Hiidenkiertäjä, joka ankkurinsa Kari Sallisen johdolla otti 34 sekunnin voiton ennen ruotsalaista Ockelbota.

Kolmanneksi tuli jälleen ruotsalaisjoukkue, mutta neljantena oli Kalevan Rasti ja kuudentena Helsingin NMKY.

NHL varasi suomalaispelaajia

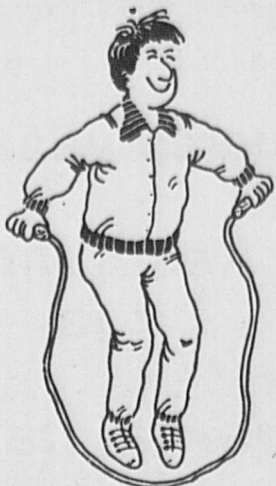
Jääkiekon pohjois-amerikkalaisen NHL-ammattiliigan seuramat varanneet kuusi suomalaishuolijaa riveihinsä.

Pittsburg Penguins varasi Jyväskylän Risto Kurkisen, Minnesota North Stars varasi Jokein Teppo Kivelän, KalPan Timo Kulosen ja Lukon Jarmo Myllysen.

Winnipeg Jets varasi Kärppien Markku Kyllösen ja Detroit Red Wings varasi Kärppien Mikko Haapakosken.

Jalkapallon SM-sarja

Jalkapallon Suomen mestaruussarjan 8. kierros: Ilves-Ko- parit 4-1, KePS-Kuusysi 2-0, Ku- PS-HJK 0-2, PPT-Haka 4-1, Reipas-MP 0-3 ja TPS-RoPS 2-0.

Taukoliikunta on tervettä menoa

Muovikassi sai museomuistomerkin

Kertakäytön symboli muovikassi on saanut muistomerkin Pirkkalaan. Arkkitehti Seppo Kähkösen suunnittelema pyramidi on kuparia ja lasia. Lopullisen muotonsa teos saa vähitellen, sillä se on määrä täyttää muoviroinalla. Katsojat voivat sulloa muovirooskaa pyramidiin sivuluukusta.

Läänintaitelija Pertti Virtanen vihki muistomerkin askettiin. "Maasta sinä olet tullut, muovikassi, mutta maadu et".

Avajaisissa pyramidiin heitettiin ensimmäiset muoviroosat mutta ei muoviroosia.

Hankkeen takana on Pirkkalassa syntynyt Muovikassit mu- seoon, kuluttajat vapauteen -lii- ke. Se vastustaa turhaa, luontoa tuhoavaa kulutusta, ja on saanut kannattajikseen joukkoittain ihmisiä, joita kulutushimo ei riivaa.

Pyramidin alle haudataan aikai- sempi muovin muistomerkki, muovipussista tehty muumio. Si- tä on kuljetettu näytteillä eri puolilla Suomea. Ehkä kym- menen vuoden kuluttua muumio kaivetaan esiin ja katsotaan mitä sille on tapahtunut, vai onko mi- tään.

"Kenen kassia kannat, kulut- taja" oli yksi teema vapauteen pyrkivien kuluttajien kokoon- tumisessa Kalevalan päivänä Pirkkalassa. "Kalevala on hyvin ekologinen kirja", sanoi taitelija Mikael Härkönen. "Siltä saa hy- vän perspektiivin nykyiseen, vas- ta muutamia vuosikymmeniä jat- kuneeseen kulttuuriin."

Ensimmäiset muovikassit tuli- vat Suomeen vuonna 1961. Ny- kyisin suomalaiset ovat innok- kaita muovin käyttäjiä: vuosittain noin 500 miljoonaa kiloa, noin 117 kiloa asukasta kohti eli eni- ten maailmassa. Muovijätettä syntyy sata miljoonaa kiloa vuo- dessa.

10 miljoonan vesikatto Neuvostoliittoon

Sata rekka-autollista tarvitaan kuljettamaan tarvikkeet jättikatoon, jonka rovaniemeläinen Ro- vate Ky on saanut tehtäväkseen Neuvostoliitossa. Voronezhin vi- deotehtaaseen rakennetaan 4,5 hehtaarin suuruinen vesikatto. Voronezh sijaitsee noin 500 kilo- metriä Moskovasta etelään.

Rovate Ky allekirjoitti asket- tain 10 miljoonan markan urak- kasopimuksen tehtaan pääura- koitsijan Rakennuskunta Hakan kanssa. Haka voitti vuoden- vaihteessa kansainvälisen urak- kailupailun Voronezhin raken- nettavasta videotehtaasta.

Rovakkeen nyt saama kat- tourakka on yksi kaikkien aikoi- jen suurimpia suomalaisen ja en- nen kaikkia loppilaisen yrityk- sen saamia tehtäviä. Rovakate Ky on urakoinut jo Kostamuk- sessa. Työt aloitetaan kesä-hei- näkuun vaihteessa.

101,000 markan kuvataidepalkinto

Kuvanveistäjä Martti Aihia on saanut ensimmäisen kerran jae- tun Expohjan kuvataidepalkin- non, jonka suuruus on 101,000 markkaa. Palkintorahat lahjoitti Postipankki.

Palkinto ratkaistiin kut- sukilpailuna, johon oli kutsuttu kymmenen kuvanveistäjää ja va- linnan suoritti asiantuntijaraati, jonka mielestä Aihian työt muo- dostavat taiteellisesti rikkaan ja erinomaisen kokonaisuuden.

Best Wishes from
Hyland/Rice
OFFICE PRODUCTS, INC.
112 RIVER STREET • VALLEY WEST
FITCHBURG, MASSACHUSETTS 01420

SUPPLIES, INSTANT COPIES, OFFICE DESIGN FOR

- * COMPUTERIZED BUSINESSES
- * INDUSTRY AND COMMERCE
- * MUNICIPALITIES AND AGENCIES
- * CLUBS AND ASSOCIATIONS
- * THE PROFESSIONALS
- * THE HOME OFFICE
- * DRAFTSMEN AND ARTISTS
- * TEACHERS AND STUDENTS
- * BOOKKEEPERS AND ACCOUNTANTS

(617) 343-3035 1-800-322-1075

Olut ja kehitys

Tutkijat ovat pitkään pohtineet, miksi ihminen asettui alilleen 10,000 vuotta sitten ja ryhtyi nä- kemään maanviljelyn vään. Vas- tauksen löytäminen selviittäisi sen, mikä sai ihmisen kehiti- tään villistä metsästäjästä kaupunkilaiseksi.

Tohtori Solomon H. Katz Penn- sylvanian yliopistosta väittää nyt, että olut sen teki. Joku esi-isis- tämme havaitsi, että veteen upo- tettu villiöhrä ei mädäntynytkaan vaan kävi tummaksi nesteeksi, jonka juominen tuotti mukavan olon. Sitä paitsi juoma oli ravit- sevaa. Ne ominaisuudet riittivät herättämään muinaisten metsäs- täjien kiinnostuksen viljelyyn, tohtori Katz uskoo.

Uudet kolikot

Valtioneuvosto on tehnyt peri- aatepäätöksen metallirahasarjan uudistamisesta. Uudet 10 ja 50 pennin metallirahat aiotaan las- kea liikkeeseen vuodesta 1990 alkaen sekä 1 ja 5 markan metal- lirahat vuodesta 1993. 5 pennin rahaa ei ole tarkoitus uusia.

Valtiovarainministeriö huoleh- tii yhteistyössä Suomen rahapa- jan ja Suomen Pankin kanssa uu- distuksen valmistelusta. Tarkoi- tus on mahdollisimman pian a- settaa toimikunta, jonka ensim- mäisenä tehtävänä on rahasar- jan suunnittelun käynnistämi- nen. Lopullisesti uusista metal- lirahoista päätetään asetuksella.

Kesäjuhlatervehdys

Fitchburg - Needham - Stow

Savings insured up to 100,000 by FSLIC

Safety, stability, security since 1846

Onnea ja menestystä

75-vuotiaalle

Saiman Puistolle!

Kesäjuhlatervehdyksemme!

Look to us
for direction.

Member FDIC

Onnea
75-vuotiaalle
Saiman Puistolle

300 BEMIS RD.
FITCHBURG
343-3725

255 MAIN ST.
FITCHBURG
343-3725

PARKHILL PLAZA
FITCHBURG
345-0607

400 MECHANIC ST.
LEOMINSTER
537-4855

Tule mukaan!

heinäkuun 3., 4. ja 5. päivänä

Saiman Puistoon
juhlimaan puiston
75-vuotis päiviä

Mielenkiintoinen, nautintorikas, arvokas ohjelma

Urheilua - Soittoa - Laulua - Puheita - Tanssia

Tavataan Kesäjuhlilla!

In Touch with You

AN EQUAL OPPORTUNITY LENDER • ALL DEPOSITS INSURED IN FULL

**WORKERS' CREDIT
UNION**

*815 MAIN ST., FITCHBURG 345-1021
*40 FAIRMOUNT ST., FITCHBURG 343-5810
*313 PLEASANT ST., GARDNER 632-9200
*11 WEST MAIN ST., ORANGE 544-2188

Ystävällinen, luotettava palvelu vuodesta 1914 alkaen

Tervehdys juhla vieraille!

Eastern Propane, Inc.

Route 12

Winchendon, MA. Puh. 297-0529

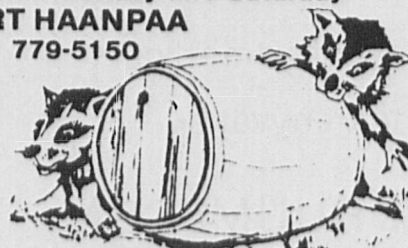
N.H. Toll free 1-800-223-4427
Maksuvapaa puh. 1-800-922-8309

Village Wine & Spirits

Forbush Mill Rd., Bolton, MA
Across from Nashoba High School on Rt. 117
10 a.m. to 10 p.m. Monday thru Saturday
ART HAANPAA
779-5150

Mass Lottery
Megabucks
Daily Numbers

● Busch	Suitcase 12 oz. cans	\$9.40 + dep.
● Millers Lite	Suitcase 12 oz. cans	\$11.20 + dep.
● Bud	Suitcase 12 oz. cans	\$11.20 + dep.
● Coors	Suitcase 12 oz. cans	\$11.20 + dep.
● Canadian Mist	1 liter	\$8.65
● Widmer Wines	1.5 liter	\$4.65
● Stalingrad Vodka	1.75 liter	\$8.90
● Stalingrad Vodka	liter	\$5.79
● Wild Turkey	1.75 liter	\$19.75
● Rosegarden		
● Liebfraumilch	750 ml	\$2.59
(Imported from Germany)		
● Hoppe Citrus Paradisi	750ml	Reg. \$8.99 (save 2 dollars)
(product of Holland)		\$6.99
● Grapefruit Liqueur		\$13.44
● Clan MacGregor Scotch	1.75 liter	\$9.99 bottle
● California Wine Cooler		\$9.99 bottle
● Quinn's Cooler		\$6.99 + dep.
● Black Label	12 oz. bar bottle case	\$5.60
● Kamchatka Vodka	liter	\$10.41
● Cosack Vodka	1.75 liter	

mon, 15 cents," was the burden of his voluble explanations. That, at least, was a clue for which much thanks.

The taxi service from Upper Common to the farm proved to be most exemplary, though the driver, for linguistic reasons, was, like the rest of his compatriots, uncommunicative. The trip is not a long one—perhaps two miles—over the steep hills that surround Fitchburg.

The condition of the parking

space in an old New England orchard adjoining a rather banal house of the 1870 style of architecture proved that the day would not pass without opportunity to see numerous descendants of the singers of the Kalevala. In motor cars, whenever the Sabbath is fair, come from every direction these representatives of the proletariat, and by no means all the cars are second-hand "as-ises." The same love of locomotion that has made the native Finlander celebrated horsemen appears in this country to

expend itself in well-kept gasoline buggies. These people are practically all Socialists and few of them are so poor as not to own a Ford.

As for the story of Saima Farm how could a wandering journalist dig it out during half a day spent among good natured but preoccupied people who must be different from their Russian neighbors in not having the gift of tongues? Later, in Boston, it was learned from Comrade George Roewer that the Fitchburg Finns paid \$6000 for this very pleasant place, watered by one of the pre-confluents of the upper Nashua. The farm is conducted purely as a recreation ground, not as a co-operative agricultural enterprise; though many Finns have bought farms of their own in the immediate neighborhood. The house is used for social and culinary purposes, especially on rainy days. Ordinarily the Finns are great believers in being outdoors. At noon a thousand or more eat in an oak grove near the brook, which is reached over a rather pretty rustic bridge. Some bring lunches, but the majority patronize their own caterers, representing the socialist co-operative stores in Fitchburg and their co-operative milk distributing enterprise. A massive concrete dam has impounded a pond of perhaps ten acres. Here even in the late autumn, hardy northerners, accustomed to the frigidity of Lakes Saima and Ladoga in their native land, take their plunge. After the ice forms the pool serves as a skating pond.

Paragons of Propriety

"Isn't it dreadful to think of all these people among us, unable to speak ten words of English?" gasped a lady to whom this nar-

ative of an intruder at Saima Farm was told.

That folks who conduct themselves in a pleasure park with such decency and decorum need cause no one to despair of the republic was the natural reply. The order on an ordinary Sunday is as nearly perfect as it would seem to be within the power of public opinion to create among a gathering of a thousand people of both sexes and all ages. And this, too, was in apple time, with many small boys in the crowd.

One hears that it was equally orderly when the state convention and parade took place last July with four or five thousand men and women in line, marching to the tune of the Internationale, played by eight Finnish bands. From Upper Common they proceeded to the Sai-

ma picnic ground, stout representatives of the Fennoman from Gardner, Clinton, Ashby, Ashburnham, Worcester, North Adams, Gloucester, Rockport, Peabody, Quincy and wherever else the expatriated Finn has founded a home. "It was a most beautiful sight of proletarian solidarity," recalls an eyewitness. Another was especially impressed by the singing at Saima Farm, largely folk songs from that distant past when the mischievous Saeteri gave a touch of his elfish character to the sagas of Finland.

Original Dramatic Entertainments

If you go to Saima Farm on a Saturday afternoon you will

find that the assembled proletarians crank up their motors earlier than on Sunday. They must be sure to get back to Fitchburg in time to dress for the weekly drama. The theatre is a living act among these scions of a race that in olden times was famous for its magicians and wizards. Characteristic of the kind of thing they do was a recent performance of "Spartacus," a five-act play written by Konrad Lehtimäki and presented by the Finnish Dramatic Club. The play, as the name indicates, is based on the insurrection of slaves in Rome about 70 years before Christ. It thus revives one of the

interesting class struggles of antiquity. Felix Hyrska, leader of the dramatic club, took the role of Spartacus, while Mrs. Santeri Nuorteva had the part of the heroine, Licinia. One who saw this piece reports that if it could be put on with the native cast at some Boston house it would assuredly make a sensation. Another favorite play for presentation at Saima Hall is the Pikku Pyhimys, or "Little Saint." Like their Swedish compatriots the Finns are keen for winter outdoor games. Saima Farm, as soon as the snow falls, becomes a rendezvous for ski runners, devotees of the finest sport known to northern man.

Onnittelut 75-vuotiaalle Saiman Puistolle!

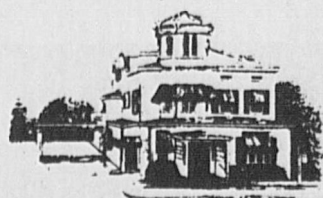
"Your One Stop Building Supply center"

Rakennustarvikkeiden erikoisliike

Parhainta Onnea

75-vuotiaalle Saiman Puistolle!

Bosk Hautaustoimisto

85 Blossom St.

Fitchburg, Mass.

Puhelin 342-3635

Uruilla varustettu kappeli - Yksityinen pysäköintipaikka

Parhainta menestystä Kesäjuhille!

Moorcroft Hautaustoimisto

31 Myrtle Ave., Fitchburg, Mass.

Puh. 343-7137

Ystävällinen palvelu

Parkkauspaikka

Richard C. Moorcroft
Stephen R. Moorcroft

Best wishes for the

75th

Anniversary

of

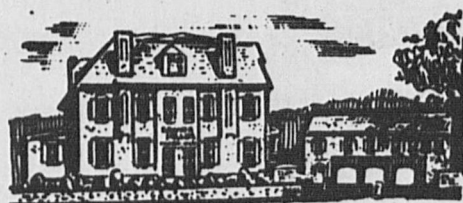
Saima Park

285 JOHN FITCH HIGHWAY, FITCHBURG, MA 01420 • TELEPHONE (617) 343-6931

Kesäjuhla tervehdys!

Sawyer-Miller Hautauskappeli

129 Elm St., Fitchburg

123 Main St.
Westminster

763 Mass. Ave.
Lunenburg

Palvellut monta suomalaista sukupolvea
Howard J. Miller Hautaantoinmittaja 345-6778

Parhain tervehdys

75-vuotiaalle Saiman Puistolle!

Niemi Insurance Agency, Inc.

135 Main St. Westminster, Mass.

Puhelin: 874-2921

Hoidamme kaikenlaisia vakuutuksia.

Best wishes
for

75 year old

Saima Park

675 Main Street, Fitchburg • 345-4331
97 Elm Street, Millbury • 865-9536 29 Main Street, Leominster • 537-6366
33 Pleasant Street, Gardner • 632-5591
Member FDIC

Celebrating 100 Years of Service 1888-1988

Parhain tervehdyksemme
kesäjuhlavieraille

G.I.T. Matkatoimisto

69 Main St., Leominster, Mass. 01453
(vastapäätä postikonttoria)
Puh. 537-4536

Ystävällinen ja luotettava palvelu.
Kysykää Alex Paulia. Hän puhuu hyvin
suomea ja hänen kanssaan on miellyttävä
keskustella matkaa koskevista järjestelyistä.

Best Wishes
to

Saima Park

on its

75th Anniversary

Fitchburg Mutual Fire Insurance Co.

Tel. 345-7516

781 Main St.
Fitchburg, Mass.

SAIMA PARK

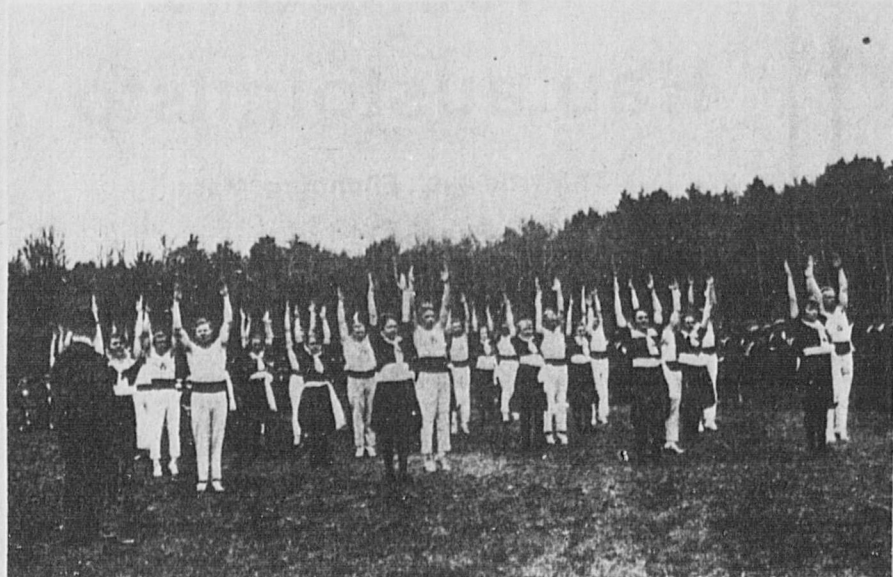
A close race at this point - an early snapshot of runners on the Reipas track.

1985: Tarmo Hannula has just ignited the FinnFest USA torch which was carried from Saima Park to Suomi College in Hancock, MI. Holding the torch are Valio Liedes, left, and Veikko Honkala.

A work party before 1920. Can you name any of them?

An athletic exhibition during a Vappu (May Day) celebration in the 1910's.

The Finnish Memorial Field was dedicated in 1982.

Taking time out for their work in the Ravintola are (in back, left to right) Elli Isaacson, Hilda Järvinen, Eliina Karvonen, Alina Hoglund, Mrs. Moisio; and in front, Jenny Matson and Sofia Pirttinen.

Finland's President Urho Kekkonen (1900-1986) visited Saima Park in July 1970. Flanking Kekkonen are Massachusetts Gov. and Mrs. Francis W. Sargent. At the speakers stand is Sävele Syrjälä and in the background is Tuure Tenander.

Just a portion of the combined chorus that welcomed President Urho Kekkonen in 1970.

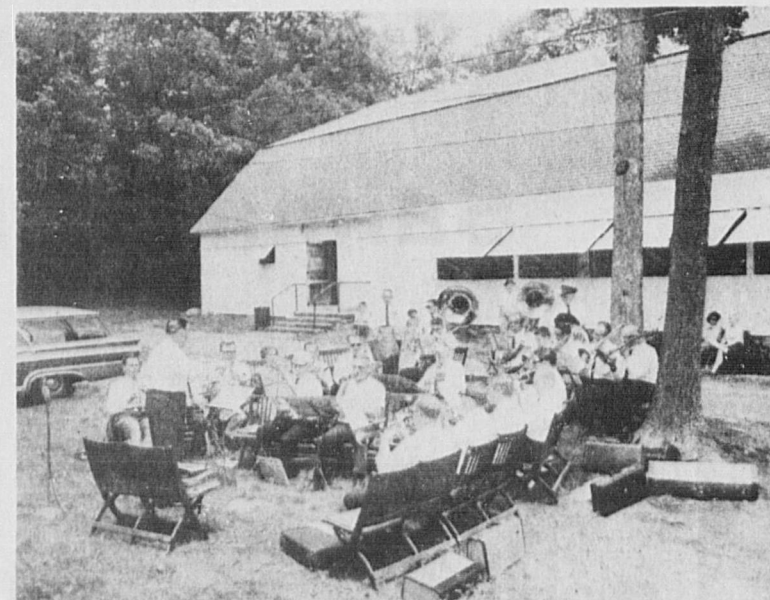
A young Senator Edward Kennedy addressing a Co-op festival in the early 1960's.

Finnish political leader Oskari Tokoi (1873-1963) was for many years a familiar speaker at the park.

Countless wedding anniversaries have been celebrated at Saima. Here Abram and Mary Tofferi mark their 50th.

What would a celebration be without a band? Here the Ashby Band plays under the direction of U. John Pera.

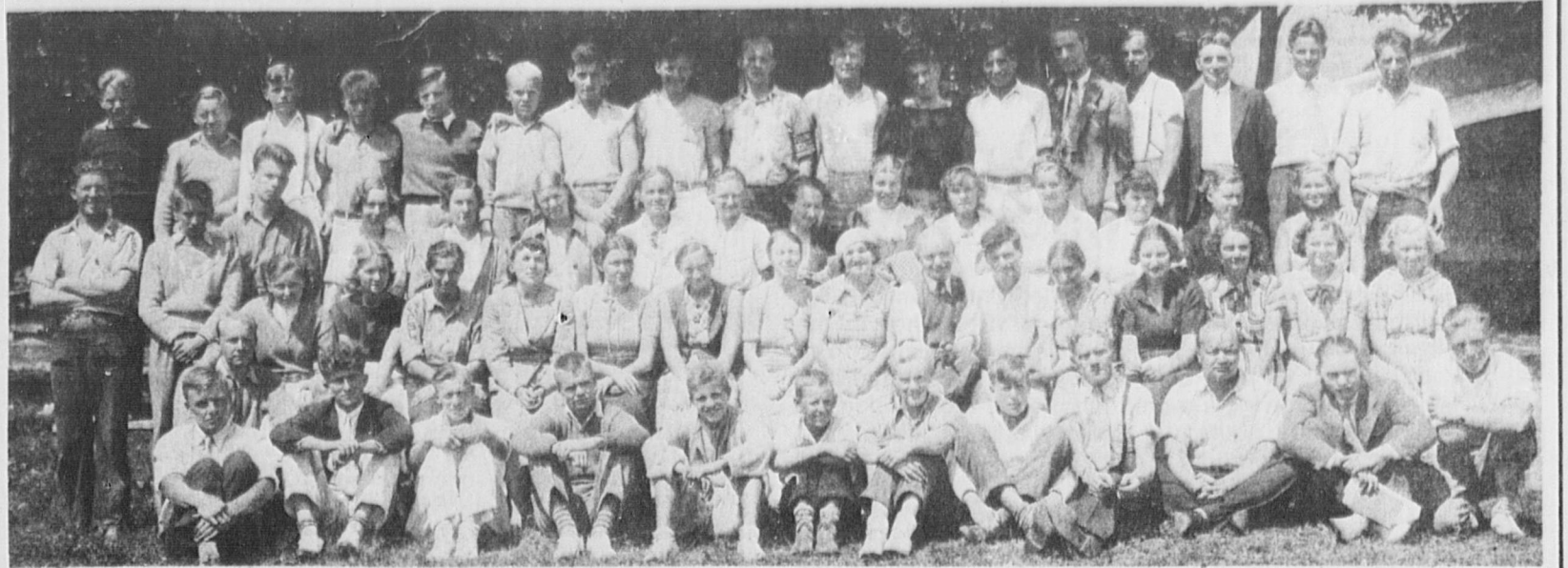

After marching out to the park with the Saima Band, Sakri Lindstrom rests a bit with his daughter Alno and son Theodore.

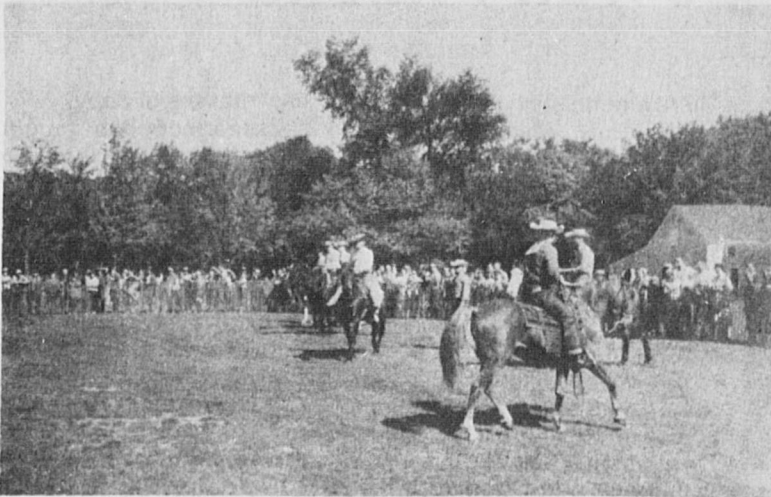
75 years of activity

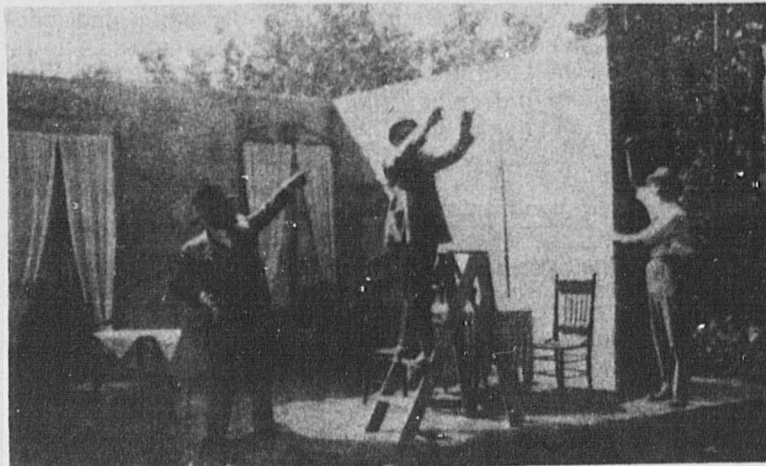
Young farmers show off the result of their efforts at an event sponsored by United Co-operative Farmers. Katherine Jarkko serves as a judge. In the background is the magnificent old summer hall/theater, tragically destroyed by fire in March, 1977.

Many in this photograph taken at a Summer Institute at Saima during the summer of 1935 are active today at the Park and other Finnish American endeavors across the country.
Back row, left to right: Armas Luoma, Leo Aho, Sulo Salo, Henry Salmela, Unto Savolainen, Risto Mattila, Donald Delaney, Elton Delaney, Reino Hannula, Paul Marttila, "Cowhandshire" Earl Bourdon, Irving Phillips, John Brooks Wheelwright, Jimmy Kergis, Wm. Ahearne, Esko Ojanen, and Chester Johnson. Next row (left to right): Ensio Välimäki, Victor Ellstrom, Kenneth Knight, Lillian Aho, Martha Nevala, Aura Louhi, Elvi Davis, Aino Puranen, Toini Grohn, Gertrude Seppälä, Aune Ware, Elna Perko, Aili Aho, Amy Wartainen, Toini Perko. Next row (left to right): Vieno Vaara, Lillian Saastamoinen, Ruth Alter, "Smoky" Johnson, Eduthe Karikoski, Mildred Barrett, Hilda Hulbert, Mrs. Claessens, August Claessens, Winston Dancis, Ethel Dancis, Eleona Shansky, Aili Carlson, Lempi Tuomi, Aino Keskinen. Front row (left to right): George Engman, ?, ?, Auvo Aho, Tuure Tenander, Aimo Moilanen, "Dickie" Seppä, Tarmo Hannula, Arvid Heisson, Leo Wagg, Ensio Beck, Eino L. Winter.

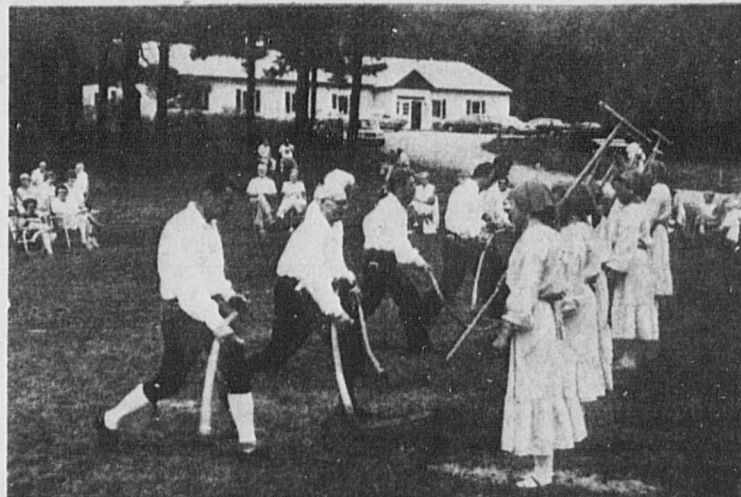
Who says you have to go to Texas to find cowboys?

Setting the stage for an out-door play before the summer theater was built.

Scene from Co-op Day Camp, late 1950's.

Finnish Folk Dancers - now know as Revontulet - performing during FinnFest USA '84.

Toivo Wainonen weighing up a squash at a recent "Tori".

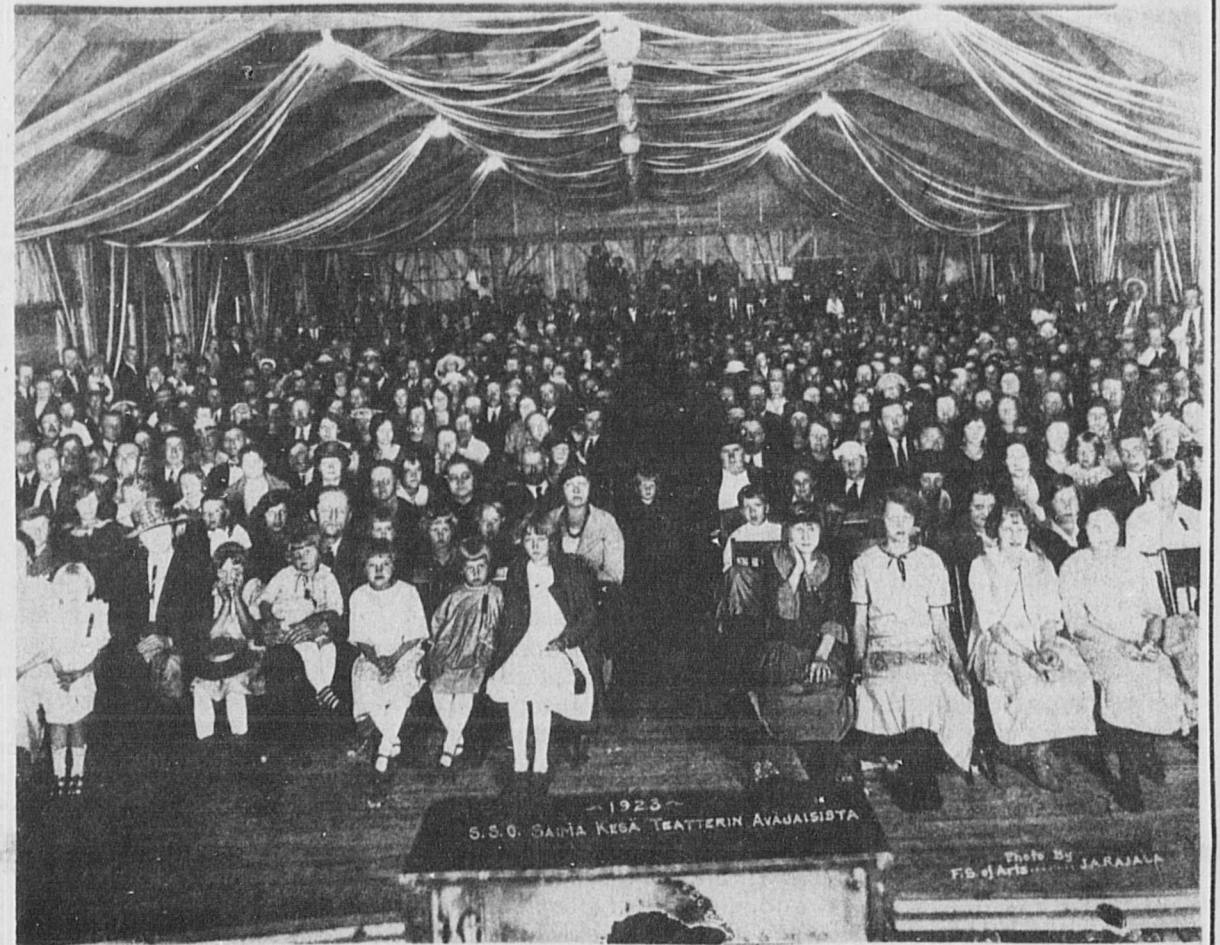
The Ravintola was turned into a carpenter shop last winter to construct the new tables and benches which now grace the summer pavilion. Here Ray Aho and John Perko cut a board for a bench.

Finnish American Club of Saima president Walfrid Mäkelä is always at the park doing the necessary chores. What would the place look like without him? In the background, though you probably don't see him, is Fabian Raatikainen - Saima's tree warden and road builder.

These photographs represent just a slice of Saima Park's rich and diversified history. The entire story cannot be told here because there is so much material. A book would be required to adequately present the past and present of this Finnish American landmark.

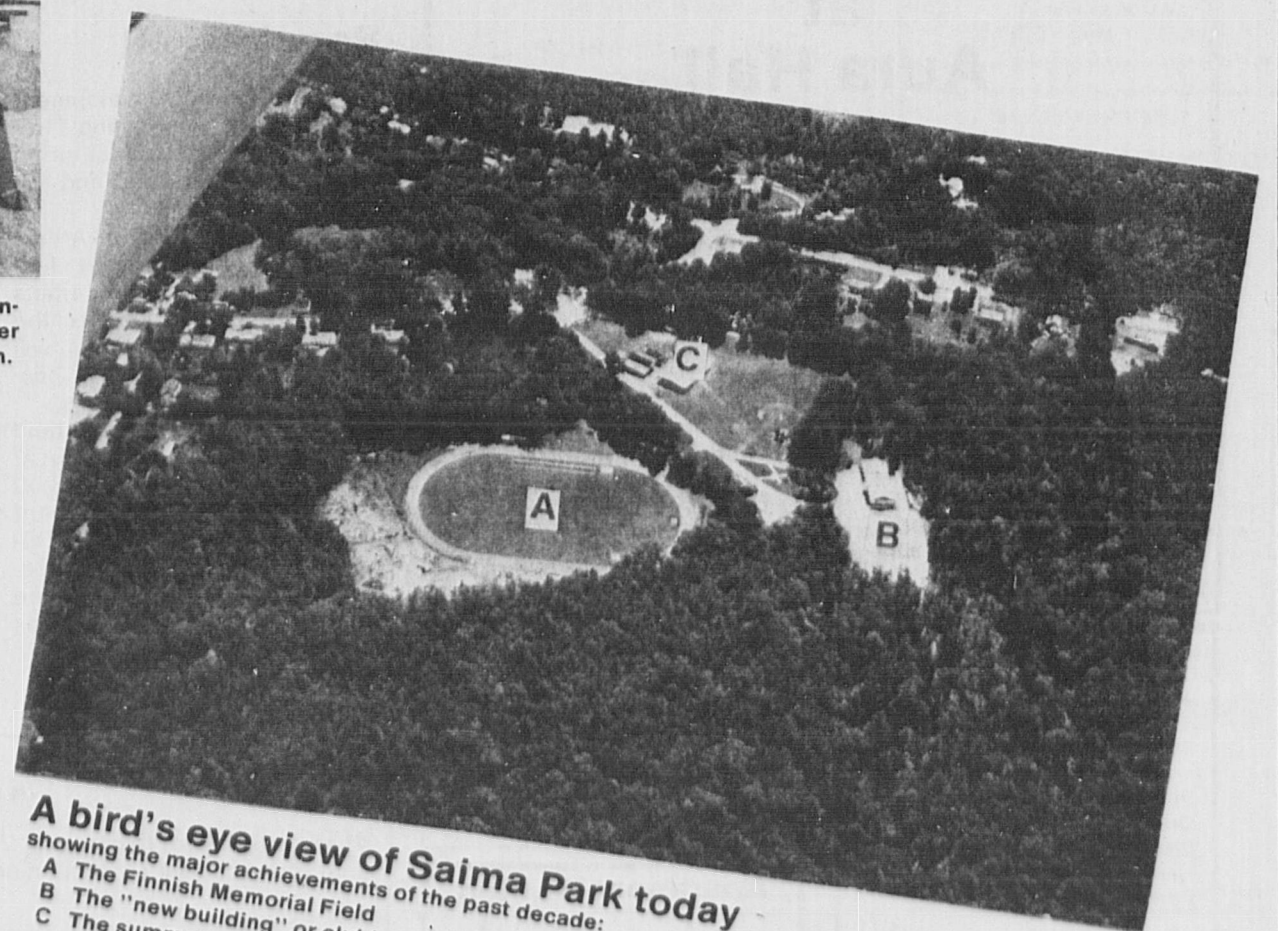
We wish to recognize the following for the use of their valuable photos: Aura Louhi, Toini Laakso, Tarmo Hannula, Roy Helander, Eino Parker, the late Aune Lakso, Finnish Cultural Center, United Co-operative Farmers, Kasse K. Suominen/Institute of Migration, the Lindstrom family, the Laakso family. In addition, some photos are from the Raivaaja files.

Standing room only at the 1923 opening of the park's summer hall/theater. This historic structure was claimed by arson in March, 1977.

1958 Summer Festival: standing (left to right) Eira Perko, Henni Lappalainen, Raija Helander, Miriam Lehto, Roy Helander, Ellen Delaney, Elna Edwards, Bertha Laaksonen, Leena Kokk and Toini Laakso in front.

A bird's eye view of Saima Park today showing the major achievements of the past decade:
A The Finnish Memorial Field
B The "new building" or clubhouse
C The summer pavilion, now with a cement floor and tables and benches

Saima Park worth preserving

This year's Summer Festival celebrates Saima Park's 75th anniversary, for it was in June 1912 when Saima Society bought a 32-acre farm from E. Stemler. The society had its own building downtown, but members dreamed of having a recreation area of their own in the country. The locality of the farm was ideal: just a short walk from the center of town but at the same time free of the dirt and noise.

Now, 75 years later, the park still belongs to the Finns. The old barn, known as the Ravintola, is still standing and is used during the summer months. The new club building is used year round. It's a meeting and gathering place; wedding anniversaries and other festivities are celebrated there. Dances are held almost every weekend. It's rented out a lot, too. A few years ago a new pavilion was built to give much needed extra space for larger gatherings.

Fitchburg has changed since 1912. The immigrants of that time have gotten old, many have left us. The children of the first generation are senior citizens, too. New immigrants are rare, today the trend is to move to big cities or their surroundings.

There are still many Finnish organizations in the Fitchburg area, but the activities have quieted noticeably from the golden era of six or seven decades ago. Many people today belong to more than one organization, and the board members are often the same in these organizations. New members do appear, but most of the time they are so-called passive members. They pay their dues and might make a monetary donation once in a while but do not participate in the activities or their planning. The active members are getting on in years. One could count with the fingers of both hands all active members under 50, and one hand would be enough when talking about members under 40.

In recent years there has been talk about the future of the Finnish organizations, their death and disappearance. We believe there are too many organizations and that they only compete for members and available funds. The idea of combining into one large organization - since our goals and purposes are the same - has recently been pronounced.

This is worthy of discussion and consideration. What is going to happen if the younger generation doesn't get involved? Is the Finnishness going to disappear altogether? Are we leaving anything for the future generations? Wouldn't it make more sense to work together for one cause instead of fade and die one after the other?

It's time to form a study and planning committee, one that would ponder what we can save and how. The members would represent all Finnish organizations and it would meet regularly to discuss the needs and demands of each organization. Saima Park could be the area's Finnish center, it's roomy enough for everybody and everybody's ideas. But we should proceed slowly and with care. Those in a hurry should stay home, nothing would be done without careful planning.

Sure, it takes time and money, but our Finnish culture is worthy of preservation. If we use our good senses, we can be sure that future Finnish Americans can be proud of their heritage.

Bergroth Films at Festival

FITCHBURG, MA - Films made by George Bergroth of the 1930 and 1932 Summer Festivals at Saima Park will be a special feature of the 81st Summer Festival at Saima Park on Sunday, July 5, at 12:30 p.m.

George Bergroth (1892-1985) was a professional photographer in the city for many years. Although he photographed just about every Finn in the area during that period, the fact that he also took movies is not as widely known.

Bergroth's movies came to light this spring when about 30 reels of sixteen millimeter film was given to the Finnish Cultural Center by Valdemar Paradise, formerly of Durham, N.H., now traveling in Europe.

Paradise was a friend of Bergroth during the last years of his life. When Bergroth was cleaning out the attic before his final move south, he gave his films to Paradise because he couldn't "just throw them on the dump."

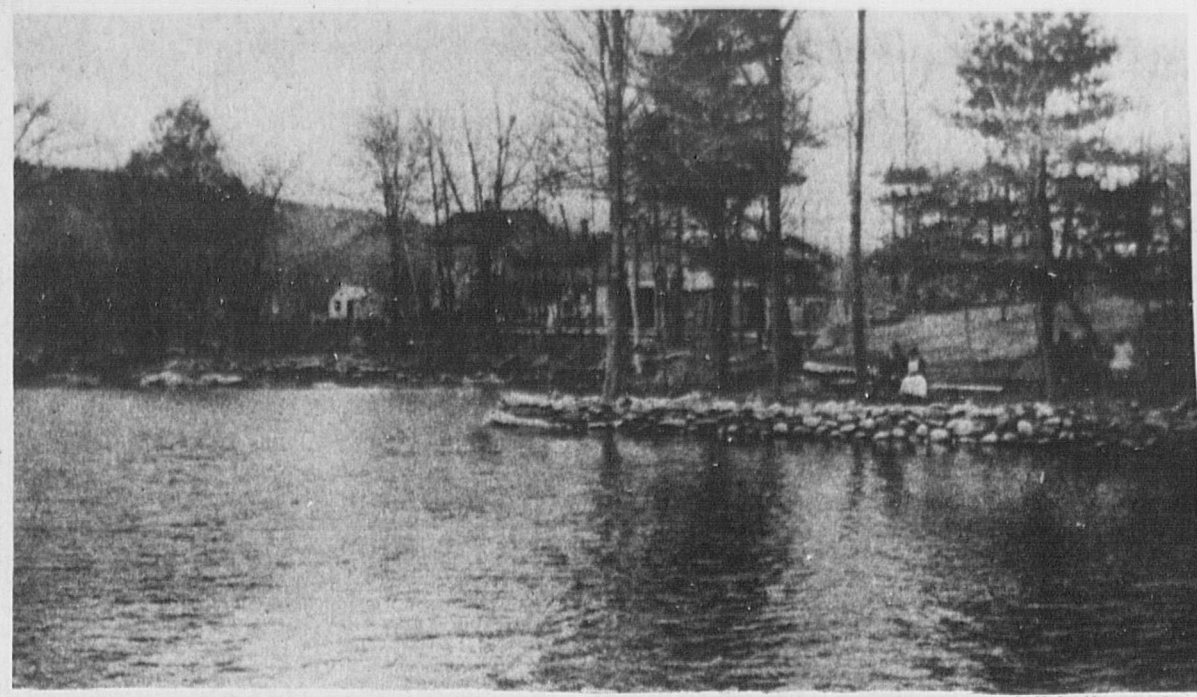
And we Finns are very lucky that Paradise did take them. They are very valuable historically.

Because it is Saima Park's 75th anniversary, the films of the 1930 and 1932 Summer Festivals will be shown publicly for the first time in many, many years.

And you will be in for a treat. They are well done - the editing includes humor and variety of interesting camera angles.

You will see some interesting faces, including Heikki Puranen, Voitto Lassila, Bertrand Beaudet, Gertrude Erikson, Reino Olson, Mauri Rivers, Eino Pentti, Konrad Moisio, Hugo Erickson, Pentti Heikkilä, Laila Lehtinen, Joseph Hays, Helen Mark, William Nigren, Andrew Haapanen, Kaino Kauppinen, Rena McDonald, Eino Tofferi, Einar Erkkö, Toivo Wickley, Aimo Teittinen, William Kultti, Lauri Moilanen, Erik Lahtinen, Walter Daniloff, and Oskari Tokoi. Plus all the people who happened to be in the crowd as Bergroth walked by.

Don't miss these films!

Saima Park before 1920 - looking from the dam, the original farmhouse and barn are visible through the trees. The house burned down in 1932; the barn still stands today and is known as "The Ravintola". Photo courtesy of Eino Parker

A Visit to Fitchburg's New Finland

Our guess is that this account of the Finns of Fitchburg appeared in a Boston newspaper before 1920. We don't know if for sure because there was no source indicated on the original clipping which is preserved in the files of the Fitchburg Public Library.

Written in a style that has disappeared from journalism, it is a delightful account of the local Finnish Community as seen through the eyes of a creative American writer.

Incidentally, Saima Park was originally known as Saima Farm.

people-and there are ten thousand of them in and around Fitchburg-know what it is to work together and play together without bickering and backbiting. They appear to have fewer of the mean and grasping instincts of humanity than almost any other race that comes here. If you are to be in Fitchburg on a Sunday by all means go out to Saima Farm and see the recreation ground they are building there."

An upstate manufacturer some time before had told a story of the industrial faithfulness of the Finnish population.

A Good Combination

"We put a good Finn," he said "up against a good machine and there is no more worry. The two run on together like clockwork the rest of their natural lives."

A glimpse of such paragons of industry and domesticity ought to be interesting to an unstable New England Yankee.

So, on a Sunday forenoon that invited outdoor devotion, a jolly and pleasant spoken policeman was approached for information about the country club maintained by Finnish factory workers. He confessed that the stranger had a new one on him.

"Simsy farm, is it?" he replied doubtfully. "Oi never heard of it."

There aint no such place around here. But say"-reflectively-"they's a guy down Nort Leominster way named Simonds that used to take bo-oarders. It's probably him you mean."

When told that the farm had something to do with the local colony of Finns the look of anxious perplexity cleared.

"Oh, it's thim fellows you mean. I heard thim has bo-ought a place somewehere's nort fur a pa-ark. It's a bunch o' hot socialists thim is, but say"-confidentially-"they doesn't seem to mean much harm by it. You go up t'their hidqua-arters on Wallace street an' they'll tell you how t'git out there."

A Deserted Beehive

Ten minutes of buzzing through the socialist's beehive, its compartments all deserted except by two workers on a Sunday forenoon, failed to yield any valuable information as to the whereabouts of Saima Farm; though it gave a chance to realize what a myriad of activities must go on through the week in this five-story brick building, formerly the home of the Fitchburg Athletic Club, at 48 Wallace street. On the roof is an open air theatre, where, as one has subsequently learned, a drama with native actors is put on each week during the continuance of pleasant weather. Below it is a great hall that showed well worn seats and a platform paced by many a fiery orator. Under this hall are social rooms and business offices of one kind and another. Door after door opened with an empty echo until at last in the editorial room of the Finnish weekly "Raivaaja" were found two gentlemen, both with the cosmopolitan look worn by university graduates of any and all nationalities, and both wielding the blue pencil over

vast masses of copy.

Experience has taught that next to the local drug clerk the local editor is the visiting newspaperman's likeliest source of information; but not among the Fitchburg Finns.

Both shook their heads smilingly at the question put in English. Their knowledge of English was nil; the interviewer's of Finnish and Swedish would evidently mean his just that. He remembered once having used bad German with a modicum of success upon the Finnish composer, Jean Sibelius. "Wo ist der Saima Pachthof-der Saima Farm?" he asked. Neither could or would acknowledge to an acquaintance with the language of the Hohenzollerns. The smiling and bowing would have continued in deprecatory pantomime had not a custodial person who knew English enough to grasp the sense of the inquiry. Yes, Saima Farm-it was 'about "tree mile." Over at Saima Lodge across the river, not far, some one would tell more about it and how to get there.

A drug store directory supplied the rest of the needed information regarding the location of Saima Lodge, a gaunt wooden building within the city limits, up under the granite quarries that make every amateur John Sargent who passes through Fitchburg want to stop off and do some watercolors. Here, evidently, are many social and fraternal activities, but not on Sunday morning at 9:30. Still it was doubtful about reaching Saima Farm. Only the janitor was found, as complacently agreeable as all these good people are, and as anxious to supply information in an unmastered tongue.

"Upper Common, Upper Com

Turn to Fitchburg's Finland page 7

Finnish utopian exhibit at Imatra

BROOKLYN, NY - "The Search for a Better World," an exhibition of Finnish Utopian Communities, will open at Imatra Hall, 740-40th St., on Sunday, July 5 at 2 p.m. The admission is free and there will be coffee and cocktails available.

Search for a Better World is coming to Imatra direct from FinnFest USA '87. It was also a

feature of last year's FinnFest in Berkeley.

The exhibit has been organized by Teuvo Peltoniemi, author of the recent book *Kohti parempaa maailmaa - suomalaisten ihannesiirtokunnat 1700-luvulta nykypäivään*. (The Search For a Better World - Finnish utopian communities from the 18th Century to the present day).

Finnish American Women's history featured at Summer Festival

FITCHBURG, MA - The slide/sound documentary *More Than a Fleeting Image: An Historical Perspective on Finnish American Women* will be presented at 10:30 a.m. on Sunday, July 5, at Saima Park during the 81st Summer Festival.

The documentary explores the history of Finnish women in America utilizing the medium of photographs. Organized around

various themes - Finland as the homeland, the hope for life in America, marriage, and home, "women's work," education, organizational life, women's rights, notable women (Maggie Waly and Minnie Perttula Maki), the production seeks to clarify the significance of women in the Finnish community.

The images utilized in the 26-minute presentation are typical of those found in photo albums of Finnish Americans across America. The views of mothers, aunts, mummies, and sisters often will be familiar. There are recently arrived immigrants in fancy American dresses of organdy and silk. There are farm women in cotton work dresses. These photographs reflect elements in the lives of Finnish women in the New Land.

The presentation, produced by the Finnish-American Historical Archives at Suomi College in Hancock, Michigan, was written by Marsha Pentti, a native of Carver, Mass. Current director of the Suomi archives, Pentti also serves as narrator of the slide/tape show.

"The documentary," writes Pentti, "seeks to serve as an introduction to this women's history raising questions such as: What did it mean to be a female immigrant from Finland? What

was a woman's place in Finnish-American culture? What was her world view? Are there distinctive cultural values which Finnish women have preserved through generations in America?"

"The show is seen," Pentti continues, "as a vehicle to encourage the collection of original source material - autobiographies, manuscripts, photographs, diaries, and oral histories - as well as to foster research into women's history."

"Studies in the last decade have shed much light on the Finnish Community; but the lives of not only miners and farmers but also piikas and farm women need to be understood."

"It is hoped that the history of Finnish women can be discovered and understood allowing the affirmation that Finnish-American women have been more than a fleeting image, that they have asserted a distinctive cultural identity throughout the over one hundred years they have lived in the United States."

Marsha Pentti says that slides of Massachusetts women are included in the show.

R. S. FOSTER

INSURANCE AGENCY INC.
4 Central Street
Ashburnham, MA 01430
Telephone: 827-5909

A special offer for new subscribers!

Three months for five bucks! Whether you read Finnish or English, *Raivaaja* will keep you in touch with your roots, current Finnish American activities and events in Finland. Subscribe today!

Name _____

Address _____

Note: This offer limited to new subscriber only and expires on September 15, 1987. Regular subscription rates are \$20.00 a year, \$13.00 for six months, and \$9.00 for three months.

Voluntown, CT

Dance at Aura Hall

July 4th 8:30 pm.

Music by
Mäkipuro & Hendelä

HELP WANTED

Typist needed at Raivaaja. Even if your typing skills are somewhat rusty, apply on weekdays 9-4, 147 Elm St., Fitchburg, Mass.

Articles for sale

Air Conditioners Whirlpool 22,000 B.T.U., DieBolt Safe, Stacking Storage Parts Bins, Work Benches, 3-4 & 5 Drawer Files, Desks, Conference Tables, Plan Files, Metal Cabinets, Pallet Racks, & Jacks, Compressors, Fork Lifts.

RISONS MACHINERY
253 Main St. (Rte. 121A)
Plaistow, N.H.

Mon.-Fri. 9:30-5 Sat.-Sun. 10-2
1-603-382-5871

Smith Funeral Home, Inc.

Elden E. Bjurling
Steven A. Palmer
Directors
69 Vernon St., Gardner, MA
Tel.: 632-0377

Help wanted

HIRING! Government jobs - your area. \$15,000 - \$68,000. Call (602) 838-8885 EXT 1596.

Apartment Wanted

Finnish woman looking for a small apartment near downtown Fitchburg.
Write: Apartment, c/o Raivaaja, P.O. Box 600, Fitchburg, MA 01420.

Kalenteri

CONNECTICUT

July 4 - July 4th Dance, 8:30 pm, Aura Hall, Voluntown. Music by Hannu Mäkipuro and Ed Hendelä.

MAINE

June 26 - Finnish American Heritage Society exhibits, dancing, history presentations and readings at Norlands Living History Center, Livermore. Programs throughout the day.

MASSACHUSETTS

June 27 - Dance, 8 pm, Saima Park, Scott Rd., Fitchburg. Music by Hi Lites
- Dance, 8 pm, Sovittaja Park, Demond Pond, Rutland. Music by Nils Lundin.
June 28 - Turkey Dinner, noon - 1:30 pm, Kaleva Campgrounds, Fort Pond, Lancaster.
July 2 - Reception for "Kreetat", 6:30 pm, Saima Park, Fitchburg. Free admission, but please bring something for the table (sandwiches, cake, cookies, etc.).
July 3 - "Night Before the Fourth" dance, 8 pm, Saima Park, Fitchburg. Music by Bert Stromholm and Aatos Autio. Juhannus bonfire (kokko) at dark.
July 4 - Summer Festival Dance, 8 pm, Saima Park, Fitchburg. Music by Nils Lundin.
July 5 - 81st Summer Festival, Saima Park, Fitchburg. Track and field, road race, chicken barbecue, band, sky divers, historic movies, program. Celebrating Saima Park's 75th anniversary.
July 11 - Dance, 8 pm, Saima Park, Fitchburg. Music by Hi Lites. Dance, 8 pm, Sovittaja Park, Rutland. Music by Soundabouts.

MICHIGAN

June 25-28 - FinnFest USA '87, Schoolcraft College, Livonia.
July 11-12 - "Republic Ethnic Days", 10 am - 6 pm, downtown Republic. Featuring Finnish/American food and entertainment.

MINNESOTA

July 26 - Finnish Day at Iron World, USA, Chisholm. Call 1-800-372-6437 toll free for more information.

NEW YORK

July 5 - "The Search for a Better World," an exhibition of Finnish Utopian Communities, 2 pm, Imatra Hall, 740-40th St., Brooklyn. Free admission; coffee, cocktails.

All programs subject to change

Floridan kuulumisia

Lake Worth, Fla.

Finnish-American Rest Home, Inc.

Pyydän asittää asukkaitemme puolesta lämpimät kiitokset Teille Pohjan Mieslaulajat käynnistänne Lepokodissa viime sunnuntaina sekä lahjoistanne, joista poppanalilina koristaa nyt Pokelan huonetta. Kasettillanne saamme kuunnella upeaa kuoromusiikkianne vielä pitkään käyntinne jälkeenkin, joten vielä kerran kiitos teille kaikille.

Olemme saaneet surusanomien: sairaskotimme pitkäaikainen asukas Selma Liisan antti nukkui ikkuineen 14 p. ja lepokodin asukas Salli Waldham myös 14 p. Otamme osaa omaisten suruun.

Kotimme asukas Siiri Haikonen tarjosi asuintoverilleen hienot juhlahahvit tiistaina iltopäivällä.

Pastori Salo oli mukana ja hän esitti kauniin musiikkiohjelman. Kiitos Siirille ja kiitos past. Salolle. Ruokasali oli myös koristeeltu hyvin kauniisti, josta kiitos keittiölle.

Kiitos kaikille vapaaehtois-työtä tekeville panoksestanne kotimme asukkaitemme hyväksi tälläkin kuluneella viikolla. Kiitos myös Mr. ja Mrs. Rajalalle lahjoituksesta.

Perjantain hartaushetken piti pastori Hyttiäinen, kiitoksemme hänelle. Kesälomien takia kuulemme "Lepokodin uutisia" seuraavan kerran vasta kahden viikon kuluttua. Hyvää kesäkesää kaikille!

Lepokotiterveisin
Elina Kuronen

Erilainen hotelli

Tässä hieman innoitusta Rannan Simojärven turistikeskukseen keksijöille ja tuotekehittäjille:

Key Largon edustalla Floridassa sijaitsevan Bora Bora -laguunin pohjalla noin kymmenen metrin syvyydessä on hotelli, jonne otetaan vieraita vain sukelluskurssin käyneitä. Joka aamu kymmenet kalansilmäparit tuijottavat vieraita halkaisijaltaan yli metrin kokoisten ikkunoiden läpi.

Vuorokausi vedenalaisessa Jules Lodge -hotellissa maksaa noin 370 dollaria. "Eihän se halpaa ole, mutta matkakin on ainutlaatuinen", vakuuttaa hotellin omistaja ja johtaja Gary Gerberg. "Ajatus ei ole uusi, Jules Verne jo aikoinaan kirjoitti siitä", Gerberg sanoo.

Hotellin kahdessa noin yhdeksän neliön suuruudessa makuuhuoneessa ja pienemmässä varakamarihuoneessa on yhteensä kuusi vuodepaikkaa. Kesäkuukamari on keittiö ja ruokailutila. Jokaisessa huoneessa on ikkuna, josta aukeaa ainutlaatuinen merinäköala.

Vieraat saapuvat hotelliin sukelletta, ja tarvitsevat mukaansa vain uimapuvin, lämmittelyvaatteet sekä talvikaudella märkäpuvin. Matkatavarat pudotetaan tiiviissä pusseissa alas. Savukkeet, aerosolit ja pistorasiasia tarjottavat sähkölaitteet ovat kiellettyjä.

Jääkaappi on täynnä vieraiden ennakkolta sinne tilaamia elintarvikkeita, jotka valmistetaan mikroaaltouunissa. Ruokalistalla on tarjolla mm. filet mignon ja hummerinpyrstöä.

Vieraiden saapumista seurataan televisiokameroiden välityksellä ja asukkaat voivat olla jatkuvassa yhteydessä valvontakeskukseen puhelimitse ja radiolla.

Ennen pitkää keltasävyinen hotelli peittyi leviin ja muihin mereneläimiin niin, että siitä tulee kalojen ruokailupaikka. Jo nyt hotellista tuleva happi on riistanu laguunin vettä ja houkuttelut alueelle yhä lisää kaloja, jotka alkavat tulla ihmisen läsnäoloon.

Parin ensimmäisen kuukauden aikana Jules Lodgessa kävi yli 60 vierasta, joista nuorin oli 9-vuotias ja vanhin 70-vuotias. Kaikki vieraat saavat lähtiessään todistuksen, jonka mukaan he ovat aqanautteja, jotka ovat

"asuneet, ruokailleet ja nukkuneet kymmenen metriä merenpinnan alapuolella".

Gerberg ja hänen kaksi yhtiökumppaniaan ostivat aiemmin vedenalaisena tutkimuslaboratoriona käytetyn rakennelman 1982 ja toteuttivat ajatustaan neljä vuotta.

Laatuääntä 50 vuotta

Kun keinoja sävelillä oli vuoteen 1937 asti totuttu kuulemaan paukkuvien putkiradioiden ja "rasahtelien", vielä "veivattavien levysoittimien kautta, kuulosti maailman ensimmäinen hifi-laitteen kautta kuultu musiikki kuin konserttilta konsanaan.

Vuonna 1937 yhdysvaltalainen Avery Fisher kehitti levysoittimen, johon putkitoimisen koneiston lisäksi kuului tehovahvistin, negatiivinen vastakytkentä ja suljetussa kotelossa olevat bassoreflexisiperiatteilla toimivat kaiutinkaapit sekä magneettinen äänirasia.

Levysoittimen lisäksi hifi-järjestelmän kehittäjä Fisher toi vuonna 1937 markkinoille ensimmäisen suoran hifi-radion vastaanottimen.

Stereofonisen laitteiston keksiminen vuonna 1958 oli äänen-toiston historian seuraava edistysaskel. Fisherin tehtäissä kehitetty laitteiston uskomattoman todentuntuista äänentoistoa ihailtiin maailmalla, eikä kukaan ollut koskaan kuullut tällaista ääntä.

Viime vuosien kehityksen jälkeen 50-luvunkin äänentoistolaitteet tuntuivat musiikin harrastajista kömpelöiltä ja epäpuhtailta. CD-levysoittelu yllpelee nykyään sillä, ettei enää voida tehdä eroa alkuperäisen ja tallennetun äänen välillä.

Uudentyyppinen neula aidsia vastaan

Maassamme on kehitetty uudenlainen injektioneula terveyshyönteekijöiden suojelemiseksi.

Uudella injektioneulalla on tarkoitus estää vahingossa tapahtuvat neulanpistot terveyshyönteekijöiden antaessa pistoksia tartuntatauteja sairastaville potilaille.

Käytön jälkeen neula peitetään muovisuojuksella, mikä vähentää vaaraa, että hyönteisiä saa tartunnan ruumiin nesteistä.

Väestöpoliittinen ohjelma puhuttaa jo lapsenhoitomallia Suomessa. Väestöliitto vilauttaa jo Unkarin mallia, jossa ollaan luopumassa päivähoitopaikoista alle 3-vuotiaille lapsille. Tämä merkitsisi sitä, että äidit tai isät siirtyisivät kolmivuotuiselle lapsenhoitovapaalle.

Ratkottavana on monta kysymystä ennen kuin joku toinen perhe uskaltuu kahden tai kolmen lapsen hankintaan Väestöliiton toiveiden mukaan.

Suomi tarvitsee lisää lapsia mutta keneltä eväät

Suomalaisten pitäisi synnyttää vuodessa 10,000 lasta enemmän kuin nykyisin, mikäli sukupolvet pysyisivät kuta kuinkin samansuuruisina. Liian suurten tai liian pienten ikäluokkien vaihtelut eivät tällöin kuluttaisi yhteiskunnan voimavaroja. Väestön uusiutumisen turvaamiseksi vuosisyntyvyydeksi tarvittaisiin 70,000 lasta. Tämä merkitsisi sitä, että keskimäärin joka toiseen perheeseen pitäisi syntyä kaksi ja joka toiseen perheeseen kolme lasta.

Väestöliiton ennusteen mukaan nuorten osuus työvoimasta ja myös koko väestöstä vähenee edelleen. Yli 65-vuotiaiden määrä kasvaa nykyisestä 636,000:sta yli miljoonan vuoteen 2020 mennessä. Tämän lisäksi työkyvyttömyyseläkeläisiä arvioidaan tulla olevan noin 250,000. Alle 15-vuotiaiden määrä putoo nykyisestä miljoonasta 780,000:een.

Helsingissä väestöennusteen oireet olivat näkyvissä jo viime vuonna. Tuolloin ensimmäisen kerran pääkaupungin historiassa ihmisiä kuoli enemmän kuin syntyi.

Jotta Suomessa päästäisiin tasapainoiseen väestökehitykseen, suosittelee Väestöliitto elämän laadun parantamista niin, että sosiaalinen perhepolitiikka saisi nykyistä enemmän huomiotaan päätäjiltä.

Tähän kuuluvat Väestöliiton

Väestötieteilijä:

Väestöpolitiikka liian yksisilmäinen

Väestötieteen opettajan, Ronald Wimanin mukaan Väestöliiton väestöpoliittinen ohjelma lähtee siitä nurinkurisesta tilanteesta, että ihmiset olisivat yhteiskuntaa varten. Niin että ne syntyvät ja kuolevat yhteiskunnan etujen mukaisesti. Näinhän asia ei saa olla.

Wimanin mukaan ohjelma on hyvin yksisilmäinen: ihmisiä pitää tulla lisää.

-Meillä on muitakin ongelmia. Pahin ongelma on se, että väestö on ahdettu betonilummeihin. Tällainen urbaanistettu elämäntyyli tekee perhe-elämän käytännöllisesti katsoen mahdottomaksi.

-Toisaalta ohjelmassa ei puhuta muusta kuin työstä ja asunnosta. Unohdetaan, että elämä on muutakin.

-Ei voida puhua väestöpolitiikan lapsiystävällisyydestä silloin, kun lomaa ei ole varaa pitää muualla kuin omalla parvekkeella.

-Repaisuutta ohjelmaan antaisi jo se, että nämä miesvaltaiset ohjelmien laatijat yrittäisivät bussiin kolmen lapsensa kanssa, lisää Wiman.

mukaan sosiaaliset tulonsiirrot lapsiperheille, asunto-olojen pa-

rantaminen ja siirtyminen entistä joustavimpiin työaikoihin.

ituja tarjolla

Liisa A. Liedes

"Koska me siis olemme uskontoa vanhurskaiksi tulleet, niin meillä on rauha Jumalan kanssa meidän Herramme Jeesuksen Kristuksen kautta." (Ro. 5:1)

Ihminen on saanut syntymälahjana taipumuksen uskoon. Osa meidän inhimillisyydestämme on uskoa johonkin, jota jokin. Normaali elämä olisi aivan mahdotonta ilman uskoa. Meidän elämämme, sen luonnollisessa muodossa, on rakennettu uskon varaan.

Tämä luonnollisessa muodossa ilmenevä usko alkoi kehitymään meissä jo silloin, kun oimme vielä sylivauvoja. Sylivauvoina ollessamme me koimme -vaikkakaan emme ymmärtäneet - että jokin "suurempi voima" piti meistä huolta: äiti ja isä. Sitten kun kehityimme siihen ikään, että aloimme ymmärtämään ihmisten puhetta, me kuunnelimme. Joitakin kuulemiamme asioita me uskoimme; toisia, emme.

Olemme perustaneet elämämme suunnan uskon varaan. Ensimmäinen uskoimme jotain, sitten, jos kokemuksemme todistivat uskomme kohteiden olevan uskomme teisiä arvoja elämässämme, me suuntasimme voimamme näitä arvoja kohtaan, ja uskon kehitys jatkui...

Katsokamme nyt tätä uskon asiaa hengelliseltä kannalta. Eh-

kä sinäkin olet huomannut, että suuri osa ihmisistä uskoo jumalaan. Useimmiten tämä usko on kuitenkin kohdistettu jonkinlaisen "suurempaan voimaan". Ei tässä ole mitään ihmeteltävää. Jokainen järjevä, ajatteleva ihminen, tietää, että jokin suurempi kuin hän itse on olemassa! Jokaisella ihmisellä on määräsana uskoa. Kysymys ei siis koskaan ole, että voiko ihminen uskoa, vaan kysymys on se, että mihin hän uskoo.

Raamattu tuo ilmi tien pelastavaan uskoon. Raamattu on Jumalan testamentti ihmiselle. Vain Jumala voi antaa ihmiselle pelastavaan uskon. Usko tulee kuulemisesta, ja kuuleminen Kristuksen sanan, tai Jumalan Sanan, kautta. Näin opettaa Raamattu. Luonnollinen ihminen oppii luonnollisen uskonlajansa avulla käyttämään ympäristöään hyödykseen sitä myöden kun hän oppii tuntemaan ympäristöään.

Ihminen, jonka halu on osallistua Jumalan ilmoittamiin hengellisiin hyötyihin, on saatava uskon kohde, joka kirkastaa hengellistä elämää. Raamattu on Jumalan tahto ihmistä kohtaan.

Ystävä, ennen kuin kiellät itseltäsi mahdollisuuden Jumalan pelastavaan uskoon, tutki "kirjoituksia" - lue raamatua. Koikele Jumalaa! Käänä katseesi hetkeksi pois nykyisistä uskosi kohteista, ja tutki mitä Jumalan Sana sanoo. Muista, sinulla on kyky uskoon. Nyt on vain kysymys mihin sinä kohdistat uskosi. Raamattu ilmoittaa, että usko Jeesukseen pelastaa meidät. Mene Sanaan: etsi totuutta. Sana sanoo, että etsivä löytää... Sinun täytyy saada usko Jeesukseen pelastavaan voimaan, jos todella haluat kerran päästä iankaikkiseen elämään - Jumalan luokse.

Luonnollinen usko auttaa sinua vain tässä ajassa. Jumalan Sanan ja Pyhän Hengen kautta saat usko vie sinut kerran kirkkauteen. Molemmat uskon käytännölliset laadut ovat lahja Jumalalta - uskotko tai et!

"Kohti parempaa maailmaa"

siirtolaisutopioiden näyttelyn avajaiset Imatralla

"Kohti parempaa maailmaa" -nimellä kulkeva suomalaisia siirtolaisutopioita kuvaava näyttely saapuu Imatralla. Avajais-tilaisuus pidetään sunnuntaina, heinäkuun 5. p:nä klo 2 iltapäivällä. Tilaisuus on maksuton ja siellä on kahvi- ja cocktailtarjoilu.

Näyttely tulee Imatralla Detroitista, missä se oli näytteillä vuotuisessa FinnFest-tapahtumassa. Näyttelyn avajais-tilaisuudessa Imatralla tulee olemaan mukana mm. Teuvo Peltola ja pastori Seppo Koistinen Kristillisestä Kulttuuriliitosta Suomesta. Tilaisuudessa tulee olemaan myös läsnä New Yorkin pääkonsuliviraston uusi konsuli Kirsti Kivela.

Kannattaa käydä katsomassa tätä mielenkiintoista näyttelyä, mikä koostuu 23 kuvataulusta, jotka kertovat suomalaisten perustamista ihanneyhdyskunnista kautta maailman.

Suunnittelu ja aineiston keräys on Peltola ja Koistinen, joka on tutkinut suomalaisia ihanneyhteisöjä laajalti. Tutkimustyön tuloksena

hän julkaisi kirjan "Kohti parempaa maailmaa" vuonna 1985.

Kuvalayout on Börje Rajalinin ja taustayhteisöinä toimivat Kristillinen Kulttuuriliitto & Finnair, Suomen opetusministeriö, Siirtolaisuusiinstitiutti sekä Suomi-Seura.

Kanadan Sointula ja Argentiinan Colonia Finlandes ovat tunnetuimmat suomalaisten perustamista ihanneyhtökunnista, mutta samantyyppisiä yrityksiä on ollut eri mantereilla lähes kaksikymmentä.

Lähes kaikissa yhteisöissä oli riitoja ja erimielisyyksiä. Ne liittyivät useimmiten taloudellisiin vaikeuksiin kuten Penedossa, jossa - kuten monissa muissakin yhteisöissä - painiskeltiin suurten lainojen kanssa. Kiistoja käytiin myös tavoitteista, kuten Sointulassa.

Kovin montaa vuotta ei ihannelämää vietetty missään. Vaikka Etelä-Amerikan yrityksissä elettiin vuosikymmeniä suomalaisyhteisöinä, niiden utopialuonne laimeni parissa vuodessa.

Lihavasta lapsesta lihava aikuinen

Yksi lapsi kymmenestä kärsii liikalihavuudesta. Ja 80% ylipainoisista lapsista on lihavien vanhempien jälkeläisiä, joten vain 10% heistä on syntynyt normaali-painoisista vanhemmista.

Onko liikalihavuus sitten perinnöllistä. Ei oikeastaan, mutta voidaan kyllä puhua huonojen ruokailutottumusten periytyvyydestä. Lastenlääkärit, jotka ovat tutkineet pienten paino-ongelmia, korostavat nimenomaan vanhempien osuutta.

Kaikki liian lihavat lapset ovat liikaa ruokittuja lapsia. Ja koska 90% pikkupullukoista, jolle heitä ole pantu ajoissa dieetille, kasvaa isoja pullukoita, on syytä huoleen.

Itse asiassa lapsen linjat muotoutuvat jo äidin vatsassa. Siksi liihoo liihaa, jos äiti syö liikaa. Punainen viiva piirtyy 4.5 kilon syntymäpainon kohdalle. Tämän-painoista vastasyntynyttä on syytä pitää liian lihavana.

Joskus liiallinen syntymä-paino kielii äidin lievästä sokerritautista, joka on saattanut jo periytyä lapselle. Mutta useimmiten synnyn on se, että äiti on yksinkertaisesti syönyt liikaa raskautensa aikana.

Jos lihavaa vastasyntynyttä ruokitaan vielä liikaa elämänsä ensimmäisten kuukausien ja vuosien aikana, ei lapsiparilla ole käytännöllisesti katsoen mitään mahdollisuutta kasvaa hoikaksi - paitsi kuulettavien pitkäikäisten dieettien avulla.

Asiaa tutkineet lastenlääkärit esittävätkin tärkeän tosiasiain: vain pikkulapsien rasvakudoksen solut voivat lisääntyä mää-

rällisesti. Myöhemmin ne saatavat kyllä laajentua, mutta eivät lisääny enää moninkertaisiksi.

Koko vauvaiikän ajan liikaa ravittu pikkuihminen kehittyy siis epänormaalin suuren rasvakudoksen, todellisen varaston, joka sitten myöhemmin paisuu vielä entisestään vähäisestäkin ruokamäärästä.

Valitettavasti vielä monet äidit pitävät lihavuutta terveyden merkinä. He kauhistelevat laihvoja vauvoja ja ihoitsevat pullukasta.

Suomessa tiedustellaan

Hiija Miettinen, syntynyt Kätkälässä 1890-luvun alkupuolella. Ensimmäisestä avioliitosta Marshallin kanssa USA:ssa poika Veikko, joka oli arkkitehti. Hän kuoli alle 40-vuotiaana. Hänellä oli jälkeläisiä.

Hiijan toinen aviomies oli Jalmar Harju. Avioliitosta tytär Sadi. Sadiella lapset: Lynn, synt. 21. maaliskuuta 1952; Gail, synt. 4. lokakuuta 1953; poika, synt. 2. joulukuuta 1957. Sadi asui perheineen vuonna 1958 St. Petersburgissa. Hiija ja Jalmar Harjun viimeisin tiedossa oleva osoite oli vuonna 1958: 802 Washington St., New Port Richey, Florida.

Sadieta, hänen lapsiaan tai henkilöitä, jotka jotain heistä tietävät, pyydetään ottamaan yhteys Suomi-Seuraan osoitteella, PL 213, 00171 Helsinki, Finland.

Imatra Seura 740-40 St. Brooklyn, N.Y. 11232 Puhelin 212-438-9426 Mauno Laurila, puh. joht. SAUNA TILAUKSESTA! PÄIVÄLLISET joka sunnuntai klo 2 ip.	DANIELSON OIL CO. ATLANTIC Polttoöljyä Recapping Commerce Ave. DANIELSON, CONN.
THE FINLANDIA FOUNDATION Metropolitan Chapter, Inc. Meetings every 2nd Friday of the month, from Oct. through May 593 Park Ave. at 64th St. NYC P. O. Box 2590 GRAND CENTRAL STATION New York, N.Y. 10017	SUOMALAINEN PAIKANVÄLITYSTOIMISTO HILDA KOTILA ja VIRGINIA KOTILA MUHLBERG Hyviä paikkoja saatavana Soittakaa (212) 288-6562 tai kirjoittakaa osoitteella: FINNISH EMPLOYMENT AGENCY INC. 206 East 85th St. New York, N.Y. 10028

TILLINGHAST - Hautautustoimisto Danielson, Conn. Tel. 774-3284	Central Village Tel. 564-2147
---	----------------------------------

The Robert H Auchmoody Funeral Homes Main Street Fishkill, N.Y. Tel. 896-6166
--

GE 5-2276-2277 Edw. C. Halvorsen, Inc. FUNERAL DIRECTORS 310 12 8th AVENUE In Continuous Service to the Community Since 1849	BROOKLYN 20, N.Y.
---	-------------------

ACE HARDWARE 1212 Lantana Rd. Lantana, Florida 33460 "We stock sauna heaters" Puh. 585-0247
--

knollwood groves Hedelmäpakkauksia - Kauniita hedelmäkoreja Tilauksia täytetään pyydettyä 10 eri laatuja olevia sitru-hedelmiä Lahjatarvakauppa, jossa yli 1000 valikoimaa Avoimna maanantaista lauantaihin, klo 9 ap. - 5:30 ip. 8053 Lawrence Road Yksi maili etelään Hypoluxo tieltä Boynton Beach, Florida 33436 - Puh. (305)734-4800

Lakeside Chapel Funeral Directors 131 Lakeside Dr. Lake Worth, Florida Puhelin 582-6633
--

Marmorisia ja graniittisia hautakivia BOLSTER Monumental Works JOHN A. PRATT , omistaja Route 26, Oxford, Maine Puh. Norway 743-2673
--

MOODY'S DINER and CABINS Erikoisia päivällisiä, Curb-palvelus KOTITEKOISET LEIVOKSET WALDOBORO, MAINE
--

Newton-Bartlett HAUTAUSTOIMISTO Tel. 836-2113 42 Main St., Newport, N.H.

NIPPA SAUNAKIUKAITA Laatuvalmistettua sitten 1930 Nippa Supreme huoneenlämmittäjiä, Nippa Energy-Maid keskuslämmityslaitteita, Nippa Wildfire Campstoves, saunakiukaita ja saunan tarpeita. Nopea toimitus Bruce Mfg. Inc. P.O. Box 213 Bruce Crossing, MI 49912 (906) 827-3906 Jälleen myyjä halutaan

Isän Muistolle

Kerran ystäväni kysyi minulta: "Kumpaisen vanhempiesi luonteen olet perinyt, isäsi vai äitisi?" Sen enempää ajattelematta vastasin, että luulen perineeni enemmän äidiltä, sillä onhan ulkomuodossanikin monia äidin piirteitä.

Jäin ajattelevaan tätä kysymystä ja muistelemaan isääni ja hänen läheisyyttään meihin lapsiinsa. Minä olin 13 vuoden ikäinen kun isäni kuoli. Tämän päivän ikämääniä käyttäen, parhaassa miehuudessa isäni.

Vaikka olinkin niin nuori, muistan miten surimme kun isä sairasti ja toivoimme hänen paranevan. Surimme myös äidin vuoksi, sillä huomasimme miten hän kärsi isämme sairauden kärsimyksistä.

Muistan, miten odotimme isää kun hän oli Tampereella myymässä taloustuotteita. Me nuoremmat lapset olimme konttilamme penkillä ja nenä ikkunassa kiinni. Talvella täytyi kiellä pittää ikkunaa sulana, että näki reijasta, milloin isä tulee. Hänen tulonsa merkitsi meille kaikille.

Kun oli ehkä siinä 10 vuoden ikäinen isän mukana Tampereelle minäkin. Se oli niin jännittävä tapaus, että se jäi muistiini pysyvästi. Ensimmäinen ihme oli Nokian kosken veden pauhu ja sen putous. Selästä en ollut ennen nähnyt.

Sitten isä ajoi hevosen selänsä kauppa-auton pihaan, jossa oli kyllä suuri rinki, siinä oli leipomo ja kahvila. Isä osti "Junttipullaa" ja me jaoimme sen keskenämme ja sitten jatkettiin matkaa Tampereen kohti.

Tuultamme Pispalaan oli siellä yli tien sellainen paksuista laudoista rakennettu kaareva pitkä rakennus ja sen sisällä kuului aikamoinen kolina. Isä sanoi, että ensikertalaisen, joka sen sillan alitse menee, tulee ottaa lakki pois päältä. Tein niin, mutta huomasin isän kasvoilla hymyn väreilyä.

Myöhemmin sain tietää, että se rakennus oli niin sanottu "Tukkiruuhu". Sen kautta kuljetettiin paperipuita Pyhäjärvelle ja siitä edelleen Nokian paperitehtaalte. Sen vuoksi se valtava kolina.

Elä puuttunut jännää sitten perillään, kun me yövyimme kauppias Helkavaaran kortteerimiesten yötiloille. Siellä oli miehiä monelta paikkakunnalta odottamassa aamun valkenemistä ja torikaupan alkamista.

Isä otti kärryiltä hevosoimen ja antoi sen minun peitokseni kun alettiin nukkua. Toiset nukkuivat kovalla penkillä. Se hevosoimeni antoi kyllä kotoisen tuoksun, jota olin ennenkin tuntenut, mutta ei näin läheltä. Väsymys pani pojan nukkumaan näissäkin tiloissa. En tiedä nukuiko isä ollenkaan.

Aamulla mentiin torille ja jännä oli sielläkin.

Isäni oli muistaakseni ainoa henkilö kotikylästäni, joka kävi kunnankokouksissa, kirkonkokouksissa ja maamies-seuran kokouksissa. Hän oli myös siinä toimikunnassa, joka valvoi kenelle lainataan siemenviljaa kunnan makasiinista ja että syksyllä lainan maksussa on kunnallinen tavara.

Ilalla kun isä tuli kokouksesta, kokoontuivat toiset kylämme isännät meille kuulemaan kokouksia. Tämä oli se kohta ilasta, josta äiti ei tykännyt.

Tapana oli silloin se sääntö, että jos sinä syljeskelet kotona lattialle, niin sinä voit tehdä samoin kylässäkin. Kun "äijät" olivat menneet, alkoi äiti puhistamaan ja mutisi puhdistuksessaan, että menisivät itse kokoukseen eivätkä tulisi meille syljeskelemään.

Isäni oli myös ehkä ainoa torppari, joka tilasi sanomalehteä kotikylästäni. Hänelle tuli Aamulehti, ja Pellervo-julkaisu, joka antoi neuvoja maanviljelijöille.

Isäni oli rehellinen ja kaikissa asioissa oikeudenmukainen ja vaati siitä myös toisilta, lapsiltaan. Jos naapurin ämmät olivat kielineet isälle, että lapset olivat heille tehneet ikävää, niin tavallisesti isä otti meidät puhutteluun. Jos yritit kulkea selityksessäsi siellä totuuden reunapuolella, niin hän sen kyllä huomasi ja sanoi, "Alappas uudelleen alusta ja kerro se juuri niin miten se tapahtui". Ei tarvinnut sen enempää väistää totuutta.

Oli siellä isän höyläpenkin kohdalla seinän raossa koivun-varpuken julistamassa lain ja oikeuden ääntä. Minun muistini mukaan sitä ei oltu käytetty milloinkaan.

Ed Helander

MICHAEL R. WIRKKALA, aloittaa opintonsa Worcester Polytechnic Instituutissa, missä hän aikoo opiskella tietokonealaa. Hänen vanhempansa ovat Mr. ja Mrs. Donald F. Wirkkala, 15 Camp St., Leominster, MA.

DALE M. MYLLYKANGAS, aloittaa psykologian opiskelut Fitchburg State Collegessa. Hänen vanhempansa ovat Mr. ja Mrs. Ronald Myllykangas, 57 Hale St., Leominster, MA.

Tanssit
Sovittajan Puistossa
Demond Pond, Rutland, MA
Lauantaina, kesäk. 27. p:nä
klo 8 - 12 yöllä

Nils Lundin soittaa
Kaikki tervetulleita!
Finnish American Club of Rutland (F.T.S.S.)

Tanssit
Saiman Puistossa
Lauantaina, kesäk. 27. p:nä
8-12 yöllä

Hi-Lites soittaa
Kaikki tervetulleita!
Finnish American Club of Saima

Fitchburg ja ympäristö

Hillit juhlivat 72-vuotishääpäiväänsä

Mr. ja Mrs. Axel Hill juhlivat 72-vuotishääpäiväänsä lauantaina, kesäk. 20. p:nä avoimien ovien merkeissä kotonaan, 136 High St., Fitchburg. Ystävien ja sukulaisten joukko osallistui tämän iloisen ja huomionarvoisen tapahtuman juhlintaan.

Axel Hill avioitui Emma Vienolan kanssa kesäk. 21, 1915 West Paris, Mainessa. Pariskunta asui Mainessa ja Maynard, Mass:ssa ennen kuin muutti Fitchburgiin vuonna 1920.

Mrs. Hill syntyi tammik. 23, 1896 Alastarossa Suomessa Kale ja Amanda Vienolan tyttärenä. Yhdysvaltoihin hän muutti 1914 asuen Minnesotassa ja New York Cityssä ennen kuin muutti Maineeseen.

Mr. Hill syntyi helmik. 6, 1891 Halsualla Suomessa Aleks ja Hilma (Rintala) Lepistön poikana. Hän oli vain 14-vuotias sa-

puessaan Michiganiin, missä hänen isänsä ja veljensä asustivat. Äitinsä hän menetti ollessaan vasta pienokainen.

Mr. Hill työskenteli Green Ice Companyn firman palveluksessa jääkuskina. Jääkuljetus tapahtui hevosella ja kärryillä ennen autojen keskimistä. Talvet kulivat jään leikkaamisessa.

Hilleillä on kaksi lapsenlasta: Armas Hill, Wilmington, Delaware ja Nancy Carr, Leavittown, PA se-kä kaksi lastenlasten lasta: Kristin Carr ja Derek Carr, myös Leavittownissa. Heidän poikansa Edwin Hill kuoli heinäk. 17, 1979.

Hillien pariskunta on Suomalaisen Kultaisen Iän Kerhon pitkäaikaisia jäseniä, ja Mr. Hill huolehtii yhä ohjelman esittäjästä toimien myös juontajana ja soittaa yhä edelleen harmonikkaa.

MARGARET A. HALVORSEN, joka sai äskettäin päästötodistuksen Oakmont Regional High Schoolista, aloittaa opintonsa Mount Wachusett Community Collegessa tänä syksynä. Pääaineekseen hän on valinnut liikehallinnon. Hänen vanhempansa ovat Mr. ja Mrs. David W. Halvorsen, 26 Wilford Road, Ashburnham, MA.

Loistohuvilat kansan käyttöön

Neuvostoliiton Keski-Aasiassa sijaitsevan Kazahstanin syrjäytettyjen puoluevirkaalijoiden itselleen rakennuttamat ylelliset huvilat lahjoitetaan sairaaloille, lasten hoitokodeille ja nuorisoleireille, paikalliset lehdet sanovat uutistoimisto Tassin kertoman mukaan. Tass sanoi, että Kazahstanin kommunistipuolueen paikallisjohtaja on erotettu useita virkaalijoita, huomattavimpana "heistä puoluejohtaja Dinmuhamed Kunajev.

KAREN L. AHOLA, aloittaa opintonsa Fitchburg State Collegessa, missä hän aikoo opiskella tiedotusoppia. Hänen vanhempansa ovat Mr. ja Mrs. Bernard Ahola, 29 King Ave., Leominster, MA.

ERIC E. HYTINEN, aloittaa opintonsa Connecticutin yliopistossa. Hänen vanhempansa ovat Mr. ja Mrs. Edward Hytinen, 135 Helena St., Leominster, MA.

Kalkkunapäivällinen
Sunnuntaina, kesäk. 28 p:nä
klo 12 - 1:30 iltap.
Kaleva Huvilalla
Fort Pond, Lancaster, MA
Aikuisilta \$5.50 Lapsilta \$2.00

JOYCE I. HANNULA CFP
Personal Financial Planner
79 East Rd. P.O. Box 500
Westminster, MA 01473
874-0629 or 832-6368

Edestakainen lentomatka
Boston - West Palm Beach
\$198
soittakaa ja kysykää yksityiskohdista

GIT MATKATOIMISTO
169 Main St., Leominster
Puh. 537-4536

Hanson Florist
Hanson, Mass.
Flowers for all occasions
By wire world-wide

617-294-8066
Suomea puhutaan

Indian Head Lake Plze
270 Main Street, Jct. Rts. 27 & 58
Hanson, Mass. 023-1

Alan Hautala, Prop.
Mrs. Roy Hautala, Mgr.

Visa - Mastercard - American Express

Kirkollisia

Bethel-seurakunta

Suomenkielinen radiohartauss HYVÄT UUTISET lähetetään joka sunnuntaiaamu asemalta WEIM 1280 Fitchburg, klo 8:45.

Yleinen (suomenkielinen) jumalanpalvelus pidetään sunnuntaisin klo 2 iltapäivällä Elm St. Lähetyskirjossa, 264 Elm St., Fitchburg.

Erikoistilaisuuksista ilmoitetaan tarvittaessa.

Elm St. Lähetysseurakunta

Sunnuntaina, kesäk. 28 p., klo 8:30 ap. radiohartauss NEW LIFE - asemalta WEIM 1280 Fitchburg. Jumalanpalvelus klo 9:30 ap., pastori David Wuori saarnaa. Klo 10:30 kahvi- ja mehutarjoilu. Klo 10:45 pyhäkoulu kaikenikäisille.

Tiistaina, kesäkuun 30 p., klo 7:30 ill. aikuisten kuoro harjoitus. Klo 7:30 viikkoilän häntäustilaisuus.

Kuoritarjoiluun kustantavat Mr. ja Mrs. Arvo Arjanen. (Strawberry Festival)

Suomenkielinen puhelinhartauss kaikilla vuorokaudenaikoina numerosta: (617)343-8118. Evankelista Kerttu Kopsala.

Messiah Luterilainen seurakunta

Perjantaina, kesäkuun 26 p., Rukouskokous peruttu past. Gobb on lomalla 21 - 28 pp.

Lauantaina, kesäkuun 27 p., "Organ Study Committee" vieraillee kuuntelemaan erilaisia piippu-urkuja naapuriseurakuntiin. Kaikki tervetulleita mukaan! Klo 9:00 aam. Mäntyrannan "Work Day". Klo 2:00 ip. Kesäleiriläisten virkailijät kokoontuvat. Klo 3:00 ip. Seurakuntalaisten perhe-piknikki Mäntyrannassa. Ruokailu alkaa klo 5:00 ill.

Sunnuntaina, kesäkuun 28 p. klo 9:15 aam. Sunnuntaikoulu. Klo 9:15 aam. Video "It's Friday, But Sunday's Coming" mielenkiintoinen filmi, raamattu tunnin sijasta. Klo 9:30 aam. Korkeakoululaisten raamattu tunti. Klo 10:30 aam. Englanninkielinen Ehtoollis-jumalanpalvelus, saarna past. Hintze. Klo 2:30 ip. Nuoret kokoontuvat Tollefsonien luona suunnittelemaan kesäajan viestoa. Klo 3:30 Aikuisten kuoro harjoittelee. Klo 4:00 ip. Suomen kielten Naistenliiton taitaisten "Mansikkajuhla". Kaikki tervetulleita!

Keskiviikkona, heinäkuun, 1 p. klo 10:00 aam. Naisten raamattu luokka kokoontuu kesän ajan Mäntyrannassa. Klo 7:30 ill. Alkavat keskiviikkoilän hartaustilaisuudet Mäntyrannassa. Saarna past. Hintze. Torstaina, heinäkuun 2 p., klo 7-9 ill. alkaa Lähetystöyön "Workshop" kirkon alaisissa. Perjantaina, heinäkuun 3 p., klo 7:30 ill. Rukouskokous kirkossa.

Tulevia tilaisuuksia

Tanssit lauantaina, kesäk. 27. p:nä klo 8-12 yöllä Saiman Puistossa. Hi-Lites soittaa. Järjestäjä FACS. Kaikki tervetulleita!

Tanssit lauantaina, kesäk. 27. p:nä klo 8 - 12 yöllä Sovittajan Puistossa, Rutland, MA. Nils Lundin soittaa. Järjestäjä FACR. Kaikki tervetulleita!

Kalkkunapäivällinen sunnuntaina, kesäk. 28. p:nä klo 12-1:30 iltap. Kaleva Huvilalla, Fort Pond, Lancaster. Kaikki tervetulleita!

Tulkaa tutustumaan Kesäjuhliin esiintyviin kanteletyhtiin Kreettoihin torstaina, heinäk. 2. p:nä klo 6:30 illalla. Tilaisuus on maksuton, mutta kaikki pyydetään tuomaan jotain hyvää (voileipiä, kakkuja tai pikkuleipiä) kahvipöydän täytteeksi.

Kesäjuhlat heinäkuun 3-5. p:nä Saiman Puistossa. Juhlat alkavat tanssien merkeissä perjantaina klo 8 ill. Bert Strömholm soittaa, Aatos Autio solistinaan. Kokko.

Lauantai-illan tanssimusiikkita huolehtii Nils Lunsin.

Sunnuntaina kenttärheilukilpailut klo 9 aam. Kana barbecue klo 11:30, pääjuhla iltapäivällä klo 2. Päättäjätanssit alkavat klo 4 iltap. Kanteletyhtiä Kreetat huolehtii musiikista. Kaikki mukaan!

Uutispaloja

Tauno Tastula sai sydänkohtauksen viime viikon keskiviikkona, kesäk. 17. p:nä, Bostonin matkallaan. Hän on potilaana Brigham and Women's sairaalassa.

Poika kesäk. 1, 1987 Mr. ja Mrs. Robert Straitille (Susan Järvenpää), 32 East Gardner Road, Westminster, MA.

Tyttö, kesäk. 13, 1987 Mr. ja Mrs. Charles Koskelle (Annette Sullivan), 23 Grant St., Fitchburg, MA.

MOORCROFT HAUTAUSTOIMISTO
31 Myrtle Ave. Fitchburg, Ma.
Puh. 343-7137

Ystävällinen palvelu
PARKKAUSPAIKKA
Richard C. Moorcroft
Stephen R. Moorcroft

May Funeral Service
HAUTAUSTOIMISTO
WINSLOW P. MAY johtaja
Palvelusta Norwoodille ja ympäristölle
85 Nichols St., Norwood, Mass.
Puhelin: 726-1509

KESKUSTASSA SIAITSEVA
FRANK H. MILES COMPANY
1158 MAIN ST. HOLDEN MA
Hautotoimituksia vuodesta 1896

SAWYER-MILLER FUNERAL HOMES
129 ELM ST., FITCHBURG
Howard J. Miller, Director Phone All Branches 345-6778

BOSK FUNERAL HOME
85 BLOSSOM ST FITCHBURG, MA TELEPHONE: 342-3635
Serving All Faiths

FUNERALS • CREMATIONS • REMOVALS
Services Within Your Means
Local or Distant

Our convenient location, easily accessible from all parts of city and suburban towns.
Ground Level Entrance

AMPLE OFF STREET AREA FOR PARKING
IN COMPLIANCE WITH FTC

HUHTALA OIL CO.
MAIN STREET, EAST TEMPLETON

Low competitive prices

FUEL OIL
CASH ON DELIVERY or within 10 days with established credit
MINIMUM 150 GALLONS

CASH ON DELIVERY
632-1226

24-HOUR BURNER SERVICE
Dependability for over 40 YEARS

Our 3rd Generation LOCALLY OWNED
Automatic Delivery is the same price as cash
Minimum 150 Gallons
8 Licensed Technicians
New Customers Welcomed
Our service area is from North Rutland to Orange

LYDON & HAASE CO.
209 Fulton Street, Norwood, Mass. 02062 Ph. 769-0719

KAIKENLAISIA PUTKITTÖITÄ JA LÄMMITYSLAITTEITA

Kylpyhuoneita ja keittiöitä uudistetaan - Talouskoneita, Amana jääkaappeja ja pakastimia, Kitchenaid astianpesukoneita

Kaikenlaisia vakuutuksia... Puhutaan Suomea

NIEMI INSURANCE AGENCY, INC.
135 Main Street, P.O. BOX 449 Westminster, MA
Väliteitä myös kiinteistöjä Puhelin 874-2921

Henry J. LeBlanc Insurance Agency, Inc.

Täydellinen vakuutuspalvelu
KIINTEISTÖ - IRTAIMISTO
KODINOMISTAJIEN
AUTO - PALO - HENKIVAKUUTUKSIA

376 Summer St. Fitchburg, MA
Puh. 343-4853
Eino E. Niinimäki

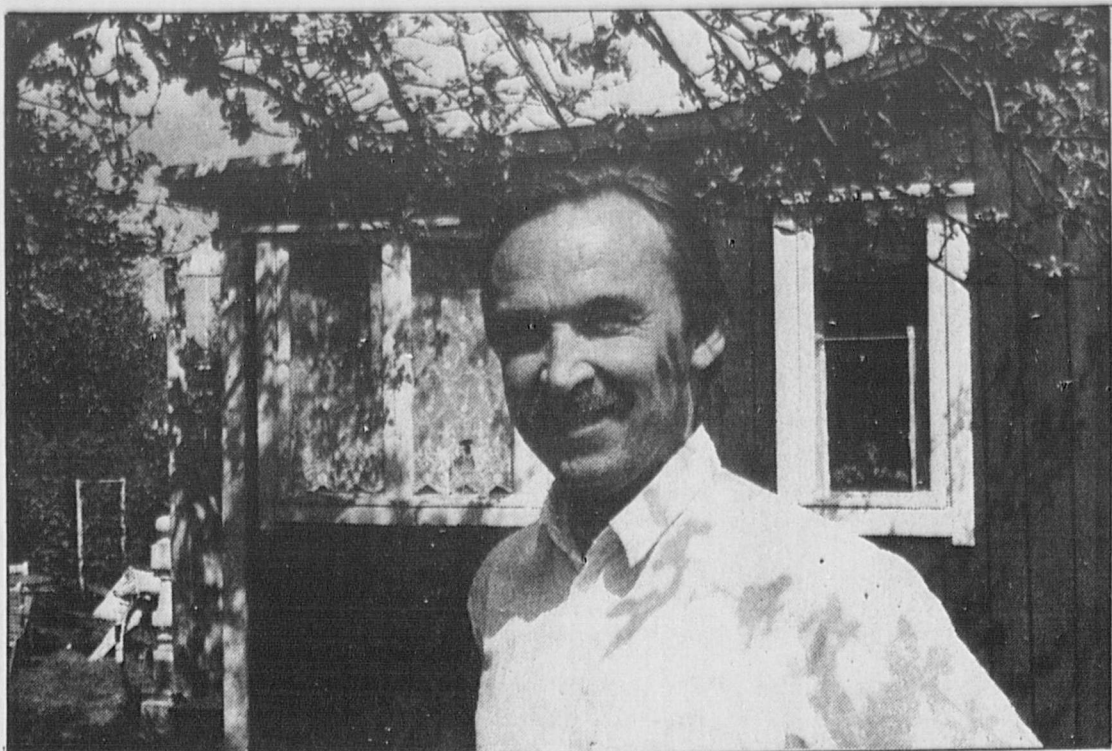
71 Main St. Westminster, MA
Puh. 874-5323
Glenn E. Niinimäki
Kevin D. Nivala

SUOMEA PUHUVIA VIRKAILIJOITA

Suomen uutisia

Suomen uutisia

Suomen uutisia

Sakari Suvio antaa silmän kiertää 400 neliön tiluksiaan. - Tää on passelin kokoinen. Sato tulee syöttyä saman tien.

Siirtolapuutarha on pop

Vihreätä edes vähän

Sakari Suvio istuu ja istuu pienessä puutarhassaan. Koko päivän hän on vahnannut pikukultujen touhuja. Pöydällä on pullo olutta; aurinko paistaa niin pirusti. Mikäs lomalaisten siinä!

Suvio on mökkeillyt Helsingin Talin siirtolapuutarhassa koko ikänsä ja tykkää. Tontilla kasvaa vadelmaa, punaherukkaa, valkoherukkaa, mustaherukkaa, karpasvatsia, perunaa, kurkkua, herneitä, kukkia ja nurmikkoo. Kulkassa on leikkimökki, toisessa biohuusi. Grillikin on ja komposti. Mökki on kätevä yhdistelmä keittiötä, olohuonetta, makuuhuonetta ja verantaa.

Omaa rauhaa ja toisten seuraa - kumppaakin piisaa. Ikäviä naapureita?

-Kuule yllättävän vähän.

Joku on joskus pitänyt äänekäitä kemuja taukomatta, mutta ne ovat menneitä.

markkaa.

Mutta järvenrantamökki on vielä kalliimpi ja siirtolapuutarhojen rakentaminen auttaa vapaita rantoja pysymään vapaina ja jokamiehen käytössä.

Juuri nyt Suomessa on tekeillä 20 uutta siirtolapuutarhaa. Innostuneita ovat suurin piirtein kaikki muut paitsi Helsingin. Helsingissä monet näkevät, että uudet siirtolapuutarhat veisivät tontit asuntojen rakentamiselta.

Vastajulkistetun siirtolapuutarhatutkimuksen tehneen Jaana Kauppinen mielestä vastakainasettelu on perusteetonta, koska siirtolapuutarhat mahtuvat pienellekin pläntille.

Porvarit, mrr

Helsingissä uusia siir-

tolapuutarhoja vastaan on ollut vasemmisto. On jopa sanottu, että "porrvarit vaan tahtois taas keinotella."

Sakari Suvio ei keinotteluun usko.

-Jos mökin myyt, niin se, on myyty. Minulle ei tulisi mieleenikään myydä.

Niinkin se silti on, että kova kysyntä antaa tilaisuuden tehdä rahaa. Köyhät pudotetaan kyydistä. Ja rikas voi ostaa kovahintaisen mökin tai kaksi ja myydä ne vielä kalliimmin. Pudottaisiko uusien puutarhojen rakentamisen hintaa? Hintasäännöstely ei mennyt läpi.

Mökkejä ei juuri ole kaupan. Ne mitä on, menevät usein tuntuille tai poliitituille.

1930-luvulla sosiaalilautakunta valvoi, että palstat pysyivät köyhillä.

Suominen jatkaa kokoomuksen johdossa

Kokoomuksen puoluekokous valitsi viime lauantaina Oulussa Ilkka Suominen jatkamaan seuraavat kaksi vuotta puolueen puheenjohtajana.

Suominen viides peräkkäinen valinta oli odotetusti yksimielinen. Puolueensa vaalivoiton luotsanneelle puheenjohtajalle ei noussut vastaehdokasta, vaikka yksi arvostetuin puheenpuuro käytettiin.

Kokoomusväki oli valin-

tapäivänä erityisen juhlaavalla mielellä, sillä ensimmäisen kerän vuosikymmenin puoluekokouksessa oli paikalla oma pääministeri. Harri Holkeri ei eläköitynyt, vaikka tunnustikin tilanteensa olleen oma erikoinen virityksensä.

Puheessaan Holkeri arvosteli hallituksensa ulkopoliittikan epäilijöitä, joihin hän luki mm. pakinoitsijanimimerkin Kunto Kalvan.

Suomen talous yhä riippuvampi ulkomaista

Valtiovarainministeriö pitää mahdollisena muita maita nopeampaa kasvua ja elintason nousun jatkumista Suomessa lähivuosina. Samalla talous on tulossa yhä haavoittuvammaksi ja riippuvaisemmaksi maailmanmarkkinoista: lähivuodet vaativat paljon sopeutumiskykyä taloudelta.

Ministeriön äskettäin julkistaman keskipitkän aikavälin suunnitelman mukaan kansainvälisen vuorovaikutus laajenee, työpaikat lisääntyvät uusilla aloilla ja ammattitaidon merkitys koros-

tuu.

Suomalaisia varoitetaan edessä olevista vaikeuksista: työtehtävät muuttuvat nopeasti, maatalouden ylituotantoa on supistettava ja sopeutumiskykyä on parannettava. Ministeriössä pidetään työmarkkinoiden toimivuuden parantamista eräänä lähivuosien tärkeimmistä tehtävistä.

Ministeriössä uskotaan, että uusia työpaikkoja voi syntyä jopa 40,000 vuoteen 1992 mennessä. Työttömyysaste alenisi tavoitteen mukaan 4,75 prosenttiin.

Valtiovarainministeriön KTS-raportin mukaan talouspolitiikan keskeiset tavoitteet eivät ole merkittävästi muuttuneet edellisestä kaksi vuotta sitten tehdystä kehittämissuunnitelmasta.

Uutta on kuitenkin se, että kuluneiden kahden vuoden aikana talous on tullut yhä riippuvaisemmaksi kansainvälisestä ympäristöstä. Myös lähtökohdat ovat hieman heikentyneet, sillä ulkomaanvelkaa ja bruttoastetta koskevista tavoitteista on hie-

Osa-aikasotilaat

Osa-aikaiset ammatissotilaat ovat todennäköisesti totta lähiaikojen Suomessa.

Ns. ruotusoturijärjestelmä etenee myönteisessä ilmapiirissä. Alunperin hieman oudokuttua ehdotusta osa-aikavärvätyistä poromiehistä ja lappalaisista maanviljelijöistä ollaan nyt hyväksymässä hallitustasollakin.

Puolustusministeri Ole Norrback (r) suhtautuu hankkeeseen erittäin myönteisesti. Norrbackin mukaan puolustusministeriössä suunnitellaan kokeilua, jonka käynnistyttyä Lapin poromiehet ja maanviljelijät palvelisivat muutamien päivien viikossa puolustusvoimissa ja lopun aikaa kotihommistaan.

-Myös saariston kalastajat saattavat osallistua kokeiluun, Norrback sanoo.

Norrbackin mukaan hän ajaa kokeilun määrärahoja ensi vuoden valtion budjettiin. MTK:n Haavisto puhui äskettäin Rovaniemellä värväyskokeilun puolesta. Haavisto näki asiassa Lapin maanviljelijöiden ja haja-asutusalueiden pelastuksen siemenen.

MTK:n kokouksessa vierailut pääministeri Harri Holkerikin myönsi tuntevansa kiinnostusta asiaan.

-Se on erittäin harkinnan arvoisin asia.

Idean koko ruotusotilasysteemiä esitti talveilla Pohjois-Suomen sotilasläänin komentaja Martti Alatalo.

Huumeyksikkö sairaalaan

Helsingin yliopistolliseen keskussairaalaan on perustettu uusi huumeyksikkö, jossa on neljä vuodepaikkaa ja poliklinikka. Yksikkö on tarkoitettu pääasiassa kovien huumeiden käyttäjille ja henkilökuntaa yksikössä on 18.

FINNEXPRESS

FINNTASTIC GROUP FLIGHTS

FINNAIR SCHEDULED SERVICE

WEEKLY DEPARTURES—WEEKLY RETURNS

MINIMUM STAY 1 WEEK — MAXIMUM STAY 1 YEAR

LOWEST AVAILABLE AIRFARES FROM

NEW YORK \$690 • SEATTLE \$790

LOS ANGELES \$890 • MONTREAL \$640*

* RULES AVAILABLE UPON REQUEST

CHILDREN 50% — INFANTS 10%

MONEY-SAVING TAX-FREE CONNECTIONS FROM ALL OTHER AIRPORTS IN NORTH AMERICA

SEATS ARE LIMITED — RESERVE YOURS EARLY FOR RESERVATIONS CONTACT:

TRAVEL SERVICE

40 East 49th Street New York, N.Y. 10017

Telephones:

212 832-8989 800 223-0567

"PUHUMME SUOMEA"

Tilaus ja osoitteenmuutos

osoitteen muuttuessa liittää vanha osoite mukaan

Nimi _____

Osoite _____

Postinumero _____

UUSI TILAUS ☐ UUDISTUS ☐

MAKSU \$ _____

USA: 12kk \$20.00, 6kk \$13.00, 3kk \$9.00
Ulkomailla 12kk \$24.00, 6kk \$17.00

Raivaaja

P.O. Box 600
Fitchburg, MA 01420
Puh. (617) 343-3822

Visit a Heikkila Dealership
for Quality and Service
you can Really Depend On.

EUGENE AND ALICE HEIKKILA

Over 600 new and used cars and trucks available
Rentals • Leasing • Financing • Top trade-ins
Factory-trained service

LUNENBURG FORD
Rte. 2A, Lunenburg • 345-1011

LUNENBURG FORD USED CAR ANNEX
525 John Fitch Hwy., Fitchburg • 345-2508

LUNENBURG ISUZU
Rte. 2A, Lunenburg • 345-1011

NORTH-END SUBARU/MAZDA
Rte. 13, Lunenburg • 582-4911

NORTH-END USED CAR SALES CENTER
Jct. Rte. 13 and Rte. 2A, Lunenburg • 345-1363

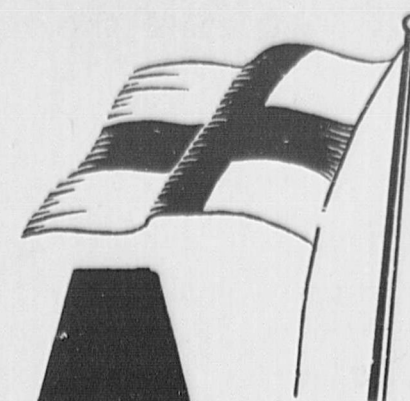
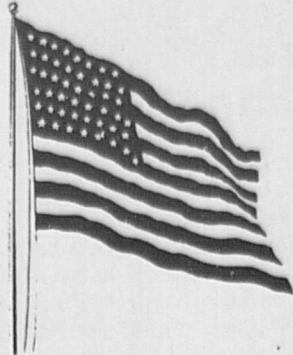
WE'VE WON THE AWARD FOR
HAVING THE BEST PASSENGER SERVICE
OF ANY AIRLINE.

FLY WITH A WINNER. FLY SAS.

SAS
The Airline of Scandinavia

Finnish American Club of Saiman ja

Raivaajan

KESÄJUHLA

Saiman Puistossa - Fitchburg, Mass.

81st Summer Festival

Saima Park - Fitchburg, Mass.

Sunnuntaina, heinäk. 5. p:nä

Sunday, July 5

Urheilutapahtumia:

Urheiluseura Reippaan 73. vuotuiset
9:00 aam. Kenttä- ja rataurheilukilpailut
9:00 aam. "Finnish Memorial" juoksukilpailu
10:00 Erkki Koutosen muistotilaisuus
Kunniakonsuli Edwin Kaarela puhuu

Sports

9:00 am Track and Field Meet
9:00 am. Finnish Memorial Road Race
10:00 Remembrance of Erkki Koutonen
Consul Edwin Kaarela will speak

Kana barbecue päivällinen klo 11:30

10:30 Diakuvadokumentti
"More Than a Fleeting Image; An
Historical Perspective on Finnish
American Women"
11:30-1:30 Bernhardt's Bavarian Band
12:30 George Bergroth's elokuvia
1930 ja 1932 Kesäjuhlista
1:00 New England Sky Divers

Chicken barbecue 11:30 am

10:30 Slide/tape documentary
"More Than a Fleeting Image; An
Historical Perspective on Finnish
American Women"
11:30-1:30 Bernhardt's Bavarian Band
12:30 George Bergroth's films of
1930 and 1932 Summer Festivals
1:00 New England Sky Divers

Kalervo Siikala
Suomen opetusministeriön
kansainvälisten asiain
osaston päällikkö

Director of international affairs
in the Finnish
Ministry of Education

Juhlaohjelma

alkaa klo 2 iltap.

Kanteleen soittoa Kreetat
Saiman Puiston historiaa Miriam Lehto
Tervehdys Konsuli Edwin E. Kaarela
Tervehdys Pääkonsuli Antti Lassila
Laulua Kirsti Gamage, Mimmu Hartiala-Sloan
Roy Helander ja James Sloan
Juhlapuhe Kalervo Siikala
Runo Roy Helander
Kanteleen soittoa Kreetat

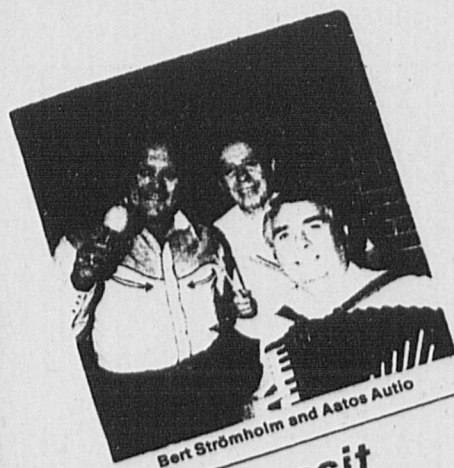
Juontajana toimii Marita Cauthen

Festival Program

starts 2 pm

Kantele music Kreetat
History of Saima Park Miriam Lehto
Greeting Consul Edwin E. Kaarela
Greeting Consul General Antti Lassila
Singing Kirsti Gamage, Mimmu Hartiala-Sloan
Roy Helander and James Sloan
Speech Kalervo Siikala
Poem Roy Helander
Kantele music Kreetat

Marita Cauthen, Master of Ceremonies

Tanssit

Perjantaina, heinäk. 3. p:nä
klo 8 - 12 illalla
Bert Strömholm soittaa
Aatos Autio solistina
KOKKO

Tanssit

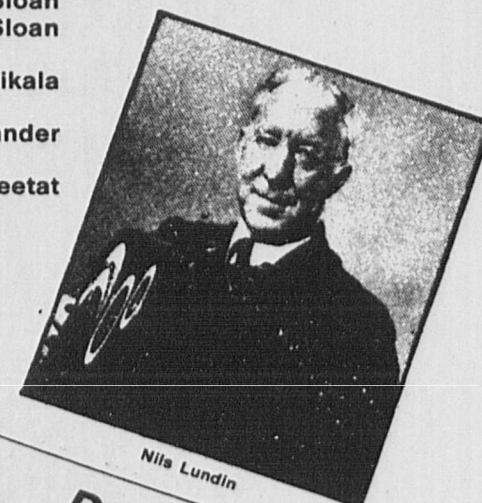
Lauantaina, heinäk. 4 p:nä
klo 8 - 12 illalla
Nils Lundin soittaa

Taidenäyttely

Massachusettsilaisen taiteilija
STEVE HJELMIN töitä

Kreetat

Dance

Friday, July 3
8 - 12 pm
Bert Strömholm plays
Aatos Autio, soloist
BONFIRE

Dance

Saturday, July 4
8 - 12 pm
Nils Lundin plays

Art Exhibit

Massachusetts artist
STEVE HJELM will be featured

Kirjoja myytävänä

Arvonta ohjelman lopussa

Raffle at the end of the program

Raivaaja Book Table